

UN EROU UITAT GENERALUL DE BRIGADĂ POST-MORTEM MIHAIL HANUS

*plutonier adjutant șef Eugen-Dorin SPĂȚARU**

S-a născut la 28 septembrie 1895 la Hârlău, în județul Iași, fiind fiul lui Antonie și Maria. Tatăl său a îndeplinit funcția de primar al localității Hârlău. După absolvirea liceului a fost încorporat la 4 octombrie 1915 la Regimentul 37 Infanterie din Botoșani, pentru ca de la 10 decembrie 1915 să fie trimis să urmeze cursurile Școlii de Ofițeri de Rezervă de Infanterie. A fost avansat, succesiv, la gradele de caporal la 2 februarie 1916, sergent la 15 iunie 1916 și plutonier t.r. la 1 iulie 1916.

A fost mobilizat în baza Î.D.R. nr. 2784 din 14 august 1916¹, participând la operațiunile de pe frontul transilvănean și cele din pasul Oituz. În baza Î.D.R. nr. 3051 din 1 octombrie 1916, a fost avansat la gradul de sublocotenent de rezervă și numit comandant de pluton în Regimentul 37 Infanterie. A fost rănit la 13 octombrie 1916 în luptele de la Poiana Lapoș-Oituz și evacuat la spital, unde a rămas până la 28 decembrie 1916. Prezentat la P.S. a Regimentului 37 Infanterie, la 15 februarie 1917 a fost numit în funcția de comandant de pluton în Regimentul VI Tecuci nr. 24

* Inspectoratul de Jandarmi Județean Arad.

¹ Monitorul Oficial nr. 107 din 14 (27) august 1916.

Infanterie, cu care a participat la operațiunile de apărare în zona Pralea. La 11 iulie 1917 a fost rănit în luptele de la Poiana Încărcătoarei-Pralea. Evacuat, a fost internat în Spitalul de evacuare nr. 8 Bacău până la 14 septembrie 1917. După ieșirea din spital a fost repartizat la Centrul de Instrucție al Armatei a 2-a, unde a activat ca instructor la școala de puști-mitraliere. Pentru perioada 15 februarie-11 iulie 1917, comandantul Regimentului 24 Infanterie, locotenent-colonelul Ioan Bădescu consemnează: *E un foarte bun ofițer de rezervă, destoinic, conștiincios. În timpurile de liniște și de organizare a sectorului a arătat multă pricepere și bunăvoință atât în conducerea lucrărilor, cât și în modul de a îngriji de bunul trai și de instrucția oamenilor. În ofensiva dela 11 iulie s-a arătat brav, a trecut cel dintâi breșele executate în primul atac, în fruntea plotonului de grenadieri. A fost rănit și decorat cu ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de cavaler. Ofițer capabil. Merită a înainta*². În Foaia calificativă pentru perioada 1 februarie-31 octombrie 1917, același comandant de regiment, notează: *Fizic plăcut, robust, suportă cu ușurință greutățile campaniei. Cultură generală bine, pe cea militară caută a și-o desvolta, arătând bunăvoință. Bun instructor, disciplinat, energic, s-a arătat brav și priceput în conducerea plotonului său în lupta dela Poiana Încărcătoarea la 11 iulie 1917 când pentru bravura sa a fost propus și decorat cu ordinul „Coroana României” în gradul de cavaler. A fost rănit. Ofițer capabil, merită a înainta*³.

La 24 ianuarie 1918 a fost în funcția de comandant de pluton în Batalionul de Vânători de Munte. În conformitate cu Î.D.R. nr. 1399 din 7 iunie 1918⁴, pe data de 10 mai 1918 a fost avansat la gradul de locotenent de rezervă, iar în baza Î.D.R. nr. 1595 din 27 iunie 1918⁵, pe data de 1 iulie 1918, a fost trecut în cadrele active ale armatei în Regimentul 8 Vânători de Munte. Ulterior, vechimea în gradul de locotenent activ a fost rectificată la 10 mai 1918. O scurtă caracterizare pentru perioada 15 august 1916-31 octombrie 1918, îi este făcută de comandantul Regimentului 8 Vânători de Munte, Carol, Principele României: *A comandat în bune condițiuni plotonul*⁶. Pentru perioada 1 noiembrie 1917-31 octombrie 1918, comandantul Regimentului de Vânători de munte, locotenent-colonelul Virgil Bădulescuconsemenază: *1. Sănătos, rezistent, poate participa la o campanie imediată. 2. Inteligent, are bune cunoștințe militare și se silește a*

²A.M.N.R., Fond nr. 3042, Direcția Cadre Învățământ, Nr. inv. 71, Dosar nr. 12, Memorii bătrâni, Memoriu personal locotenent-colonel Hanus Mihail (în continuare Memoriu), f. 13.

³*Ibidem*, f. 14

⁴Monitorul Oastei nr. 105 din 9 iunie 1918.

⁵Monitorul Oastei nr. 117 din 2 iulie 1918.

⁶Memoriu, f. 15.

le îmbogăți. 3. *Energic și stăruitor, a fost pe front cu Regimentul 24 Infanterie unde s-a distins și a fost rănit. Este bun camarad. Fire deschisă, dar puțin nestăpânit față de persoane străine.* 4. *Disciplinat, are simțul datoriei, are conduită bună.* 5. *Muncitor și priceput în îndeplinirea serviciului. Se îngrijește de subalterni.* 6. *Merită a avansa cu promoția*⁷.

În Foaia calificativă pentru perioada 1 noiembrie 1918-31 octombrie 1919, Prințul Carol, comandantul Regimentului Vânătorilor de Munte, consemnează: *Cu toate că a fost des bolnav totuși rezistă bine în campanie. Destul de capabil, n-are destulă judecată. Cunoștințe generale solide. Aptitudini militare le va dobândi pe zi ce trece. Educația militară se va completa și ea. A comandat și instruit în bune condițiuni compania. N-a fost îndestul de zelos la serviciu. Totuși în Ungaria a muncit bine și conștiincios*⁸. Pentru perioada 1 noiembrie 1919-31 octombrie 1920, colonelul Ioan Bădescu, comandantul Regimentului 1 Vânători de Munte, notează: *Destul de rezistent. Poate face față unei campanii. Posedă cunoștințele gradului său pe care și desvoltă. Cu aptitudini speciale pentru sporturi. Bun skior. Nu este încă destul de pătruns de spiritul ostășesc. Educația militară lasă de dorit. Se achită în mod mulțumitor de însărcinările ce i se dă. A comandat plutonul 3 din compania 2-a, dând bune rezultate în instruirea și educația oamenilor săi. Deși cunoaște regulamentele nu este destul de energic. Făcând eforturi pentru a-și îndrepta și completa educația ca putea înainta la rândul anuarului*⁹. Și comandantul Brigăzii de Vânători de Munte, Principele Carol, notează: *Mențin notele șefului de corp*¹⁰. În conformitate cu Ordinul M.St.M. nr. 5005 din 1920, începând cu 1 octombrie 1920 a fost mutat în cadrul Regimentul 2 Vânători de munte din Brașov. Pentru perioada 1 noiembrie 1920-31 octombrie 1921, comandantul regimentului, colonelul Dumitru Procopiescu consemnează: *Rezistent. Cu confirmate aptitudini fizice. Bine antrenat. A urmat cu bune rezultate cursul de ski la Centrul de instrucție și a luat parte la concursurile de ski dela Sinaia și Brașov. Poate învinge greutățile unei campanii în munți. Inteligența pătrunzătoare. Cunoștințe generale solide. Cunoaște și aplică prea bine regulamentele armiei. La aplicațiunile regimentului (cu ofițeri) am constatat că se hotărăște repede; hotărârile au fost judicioase. Se orientează cu multă precizie în munți. Liniștit, sobru, hotărât. În privința spiritului ostășesc și a educațiunii militare, am convingerea că locot. Hanus are mai mult fond decât*

⁷Ibidem, f. 16.

⁸Ibidem, f. 17.

⁹Ibidem, f. 18.

¹⁰Ibidem.

*exteriorizare. Bun camarad. Devotat serviciului. A îndrumat cu pricepere, pregătirea de război a companiei 6-a Ski și a comandat cu multă destoinicie această companie în timpul absenței titularului. Poate comanda o companie în luptă în prea bune condițiuni. Merită înaintare excepțională*¹¹. Comandantul Trupelor de Munte, generalul de brigadă Carol, Prinț Moștenitor, notează: *Mențin notele șefului de corp*¹².

Odată cu reorganizarea Brigăzii de Vânători de munte, pe grupuri și batalioane de vânători de munte, în conformitate cu Î.D.R. nr. 3075 din 19 iulie 1921¹³, începând cu 1 octombrie 1921 a fost mutat în cadrul Batalionului 4 Vânători de Munte Predeal.

Pentru perioada 1 noiembrie 1921-31 octombrie 1922, comandantul batalionului, locotenent-colonelul Calistrat Stoenescu consemnează: *Sănătos și rezistent, poate suporta cu ușurință greutățile unei campanii în munți. Se ocupă foarte mult cu sportul. În februarie a.c. a luat parte la Concursul de Ski din Sinaia, obținând foarte bune rezultate. Foarte inteligent, cu multă judecată și putere de muncă, are un prea frumos fond de cunoștințe militare și generale bine constatate. Cu aptitudini militare alese este unul dintre ofițerii care-și iubește din convingere cariera armelor și capabil de orice sacrificiu. La conferințele ținute și temele pe hartă a arătat un fond însemnat de cunoștințe și un spirit practic deosebit în a le aplica. Educațiunea militară îngrijită, fire serioasă și energică, caracteristica ofițerului de război. În acest an a îndeplinit sarcina de adjutant al Batalionului și șef al Biroului de mobilizare, unde deși corp nou înființat, totuși a îndeplinit această sarcină în chip admirabil. Peate pregăti sub toate rapoartele și conduce în luptă prin priceperea și destoinicia sa atât compania cât și Batalionul. Foarte bun camarad, iubește pe subalterni ca pe sine însuși și cu o sistemă deosebită știe a și îndemna la lucru. Îmi face o prea plăcută datorie a-l caracteriza ca un element de valoare și propune excepțional pentru înaintare la gradul de căpitan și a se prezenta la examenul de admitere în școala de Război. Propun de asemenea a fi decorat cu Steaua României cl. V*¹⁴. Comandantul Grupului 2 Vânători de Munte, colonelul Dumitru Procopiescu, notează: *Locot. Hanus Mihail este just apreciat de comandantul batalionului. Mențin propunerile ce i se fac*¹⁵. Șicomandantul Infanteriei Vânători de Munte, colonelul Gheorghe Rasoviceanu consemnează: *Mențin notele date. mențin propunerea de*

¹¹*Ibidem*, f. 19.

¹²*Ibidem*.

¹³ Monitorul Oastei nr. 44 din 25 iulie 1921.

¹⁴ Memoriu, f. 20.

¹⁵*Ibidem*.

prezentare pentru examenul de admitere în Școala superioară de războiu. Merită a înainta în mod excepțional la gradul de căpitan¹⁶.

Pentru perioada 1 noiembrie 1922-31 octombrie 1923, același comandant, notează: *Sănătos și rezistent, poate suporta cu ușurință greutățile unei campanii. Se ocupă foarte mult cu sporturile, este unul din instructorii de ski, care a îndrumat în mod temeinic acest fel de instrucție. Inteligent și studios, în lucrările încredințate a arătat multă pricepere și putere de muncă. Are un frumos capital de cunoștințe generale, mai ales în ramurile literaturii. Cunoaște bine regulamentele militare și le aplică cu pricepere în cadrul atribuțiunilor sale. Conferințele și teme pe hartă bine studiate și expuse arătând în mod real învățămintele practice ce se pot trage. Temperament violent, ceea ce îl face să provoace mici abateri de la regulile disciplinei, trebuie ca la vârsta sa să se forțeze prin sine însuși din răspuțeri a se domoli, ca să poată astfel să-și scoată în relief calitățile sale frumoase ca priceperea și puterea de muncă, care nu-i lipsesc. Printr-o continuă verificare a șefilor săi direcție, am credința că ofițerul își va remedia acest mic defect și va da foloase însemnate corpului său. Până la 1 aprilie a.c. a îndeplinit funcțiunea de adjutant al batalionului, iar de la această dată a trecut la Compania 3-a, ca comandant de ploton. La serviciul Adjutanturii a condus lucrările foarte bine, cu multă pricepere, în serviciul frontului a instruit plotonul în bune condițiuni dând frumoase rezultate. În perioada școalei de campanie a executat o serie de aplicațiuni în cadrul acestei unități, unde a dovedit că posedă priceperea și energia de a conduce compania în luptă. Are stagiul la trupă conform Ordinului Circular al Ministerului de Războiu nr. 1060/1922. Merită a înainta¹⁷. Comandantul Grupului 2 Vânători de Munte, colonelul Ștefan Ionescu, consemnează: *Locot. Hanus M. are însușiri și cunoștințe care-l pun în rândul ofițerilor de frunte. Continuând a lucra serios, unitatea sa va fi f. bine instruită și modelându-și temperamentul va putea aspira la înaintare în mod excepțional¹⁸. Și colonelul Rasoviceanu, notează: Mențin notele date de comandanții erarhici. Foarte prezumtiv. Trebuie ținut foarte din scurt. Îl propun la înaintare la gradul de căpitan la rândul anuarului¹⁹. În conformitate cu Î.D.R. nr. 4500 din 1 octombrie 1923²⁰, începând cu 1 octombrie 1923, a fost mutat în cadrul Batalionului 6 Vânători de munte de la Aiud. În conformitate cu Ordinul M.St.M. nr. 2216 din 6 septembrie 1923, în perioada 1 noiembrie 1923-1 septembrie 1924 să urmeze cursurile**

¹⁶*Ibidem.*

¹⁷*Ibidem*, f. 21.

¹⁸*Ibidem.*

¹⁹*Ibidem.*

²⁰ Monitorul Oficial nr. 149 din 6 octombrie 1923.

Institutului Național de Educație Fizică-Secția Militară, pe care l-a absolvit al 5-lea din 30 cursanți, cu media 8,31. La examenul de absolvire a obținut următoarele note: Anatomia-8,50; Fiziologie aplicată la exercițiile corporale-7,66; Pedagogie-8; Higienă -7,50; Gimnastică teoretică și practică-8,66 și 8,66; Atletism și jocuri-9 și 9; Scrimă-8,66; Schi -9; Box-7,16; Înot-7,30 și Prim ajutor în caz de accident-9. Comandantul Institutului, colonelul Virgil Bădulescu, a consemnat: *Ofițerul a avut o conduită bună, a dat probe de aptitudine și muncă și a fost declarat apt a aplica cele învățate în institut*²¹.

Pentru perioada 1 noiembrie 1923-31 octombrie 1924, comandantul batalionului, locotenent-colonelul Rudolf Stockhammer notează: *Dela 1.IX.1924 până în prezent a comandat compania de mitraliere a Batalionului, atât tactic cât și administrativ foarte bine. Sănătos și foarte rezistent. Bun alpinist și schior, înoată bine, bun crimeur, încăleacă bine. Posedă foarte frumoase cunoștințe militare și generale și se instruește neconținut. Îndrăgneaș, tenace, bun exemplu, i se pot încredința misiuni grele. Bun camarad, disciplinat, manierat în societate. Îndeplinește serviciul foarte conștiincios, bun educator pentru ofițer și gradați. A condus compania sa la manevrele și la instrucția Batalionului foarte priceput. Merită a înainta excepțional*²². Comandantul Grupului 3 Vânători de Munte, colonel Iosif Iacobici, consemnează: *Ofițerul nu a servit sub ordinele mele decât timp de 2 luni, nu pot să-mi fac deci o judecată definitivă. Am însă impresia că absolvirea Școalei naționale de educație fizică a avut o mare influență asupra caracterului ofițerului, care îmi pare foarte așezat, serios și cavaleresc. Purtare în societate foarte bună, îl cunosc ca bun schior, a dat dovadă de curaj și îndrăzneală. Are vechimea și stagiul la front cerut de lege. Merită a înainta la rândul vechimei*²³. Comandantul Brigăzii 1 Vânători de Munte, generalul Gheorghe Rasoviceanu, notează: *Mențin notele ce am dat. Mențin notele date de comandanții erarhici. Mențin propunerea de înaintare în gradul de căpitan la rândul anuarului*²⁴.

În conformitate cu Î.D.R. nr. 535 din 17 februarie 1925²⁵, la 15 februarie 1925 a fost avansat la gradul de căpitan. În conformitate cu Ordinul Corpului Vânătorilor de Munte nr. 5264 din 6 iunie 1925, începând cu 1 iulie 1925 a fost detașat în cadrul acestei structuri, în vederea mutării. A îndeplinit funcția de ajutor al șefului Biroului Mobilizării în cadrul Corpului Vânătorilor de Munte.

²¹ Memoriu, f. 23.

²² Memoriu, f. 22.

²³ *Ibidem*.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ Monitorul Oficial nr. 39 din 19 februarie 1925.

În Foaia de carnet pentru perioada 1 noiembrie 1924-20 iunie 1925, ajutorul comandantului Batalionului 6 Vânători de Munte, maiorul Gheorghe Pața consemnează: *A comandat Compania de Mitralieră și a adus rezultate reale, atât din punct de vedere al instrucției practice, cât și la tragere. Oamenii și caii Companiei mitraliere se prezintă foarte bine. În Batalion a mai fost însărcinat cu conducerea educației fizice și mai ales cu formarea echipelor pentru atletică ușoară. Bun organizator pentru concursul patrulelor de antrenare. Grație muncii depuse pe terenul sportiv, Batalionu, a obținut premiul 3-lea la Concursul pe Corpul Vânătorilor de Munte*²⁶. Pentru perioada 20 iunie-31 octombrie 1925, colonelul Artur Phleps, șeful de stat major al Corpului Vânătorilor de Munte, consemnează: *A arătat multă pricepere, seriozitate și hărnicie. Are toate calitățile de a deveni un foarte bun ofițer superior, după un stagiu și absolvirea cursului pregătitor pentru ofițeri superiori*²⁷. Și comandantul Corpului, generalul de divizie Ludovic Mircescu, notează: *Merită cu totul aprecierile șefului de Statmajor*²⁸. În Foaia calificativă pentru perioada 1 noiembrie 1925-31 octombrie 1926, noul șef de stat major, colonelul Dumitru Purcaru notează: *Sănătos, rezistent la toate oboselile serviciului și ale campaniei. Inteligent și priceput, în îndeplinirea serviciului a depus multă râvnă și tragere de inimă, căpătând frumoase cunoștințe în chestiunile de organizare și mobilizare. Fiind dotat cu putere de muncă a căutat să intre în cele mai mici detalii și părțile privitoare la organizare și mobilizare ale biroului I. Educația militară nu lasă nimic de dorit. Bun camarad, modest. Se ține la curent cu toate chestiunile de ordin general și profesional. În cursul acestui an a îndeplinit funcțiunea de ajutor al șefului biuroului I organizare și mobilizare al Comandamentului. A adus în adevăr foloase reale serviciului prin faptul că a rămas în permanență la acest birou fiind în curent cu toate chestiunile, pe când șefii titulari s-au schimbat din cauza mutărilor survenite în cursul anului. A ținut locul șefului de birou ori de câte ori acesta a fost lipsă, în concediu sau în interes de serviciu în cari ocaziuni și-a pus toată stăruința ca să nu să simtă absolut de loc lipsa titularului și serviciul la birou să se execute în cele mai bune condițiuni. Este un ofițer de încredere pe care se poate conta în toate împrejurările, având frumoase calități ostășești. Neavând vechimea cerută de lege nu i se poate face anul acesta nici o propunere de înaintare*²⁹.

²⁶ Memoriu, f. 24.

²⁷ *Ibidem*, f. 25.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ *Ibidem*, f. 26.

În baza Î.D.R. nr. 3197 din 21 septembrie 1926³⁰, începând cu 1 octombrie 1926, a fost mutat în interesul serviciul în comandamentul Corpului Vânătorilor de Munte. Pentru perioada 1 noiembrie 1926-31 octombrie 1927, colonelul Purcaru notează: *Sănătos, rezistent la toate oboselile serviciului. Inteligent, capabil și priceput. Temperament liniștit. Muncitor neobosit. Datorită acestor calități a parvenit a cunoaște foarte bine chestiunile de organizare și mobilizare, fiind de un folos real Comandamentului. În cursul acestui an a fost tot timpul ajutor al șefului biroului I organizare și mobilizare, unde a obținut foarte bune rezultate. A înlocuit cu deosebit succes pe șeful biroului mobilizării și organizării ori de câte ori acesta a lipsit fie în interes de serviciu, însoțind pe Dl. General Comandant în inspecții, fie dus în permisie sau concediu. Nu am decât cuvinte de laudă pentru modul cum s-a achitat de toate însărcinările și de lucrările biroului când șeful său de birou a lipsit. Caută să-și îmbogățească cunoștințele sale generale și profesionale, petrecându-și timpul liber citind. Este un ofițer destoinic pe care se poate conta în toate împrejurările, prezentând toată încrederea. Bun camarad. Ținuta corectă și îngrijită. Educația militară nu lasă nimic de dorit. Neavând vechimea prevăzută de lege nu face anul acesta obiectul niciunei propuneri de înaintare*³¹. Și noul comandant al Corpului, generalul Alexandru Hanzu notează: *De acord. Un prea bun ofițer*³². În această perioadă a activat ca instructor de sky la cursul de iarnă desfășurat la Centrul de Instrucție al Vânătorilor de Munte Predeal. Comandantul centrului, locotenent-colonelul Ioan Grigoriu notează: *Aptitudini fizice: Excepțional de bun. Rezistent. Complect sănătos. Foarte mlădios. La concursurile de ski a avut cele mai frumoase aptitudini la slalom și trambulină. Calități: Prea frumoase calități de instructor la ski. Prevăzut cu un calm demn de invidiat și cu un tact deosebit. Rezultate dobândite: A instruit timp de 41 zile 22 ofițeri din corpurile 4, 6, 7 și Corpul Vânătorilor de Munte. Rezultate frumoase, chiar neașteptate. Aproape orice ofițer instruit de Căpitanul Hanus este un bun instructor de ski. A predat „orientarea în munți” și a condus o aplicație tactică în munți (cu o companie pușcași, o secție tunuri munte și 1 ploton mitraliere) în condițiuni bune. Propun ca și la anul acest ofițer să fie desemnat ca instructor la grupa ofițerilor*³³. Pentru perioada 1 noiembrie 1927-27 aprilie 1928, colonelul Purcaru consemnează: *Mențin în totul frumoasele note și aprecieri, ce i-am dat în anii 1926 și 1927. Un prea bun ofițer din toate*

³⁰ Monitorul Oastei nr. 53 din 22 septembrie 1926.

³¹ Memoriu, f. 27.

³² Ibidem.

³³ Ibidem, f. 28.

punctele de vedere. Deși fiind la Comandament, a cerut și a obținut să ia parte la cursul de iarnă al Centrului de instrucție al Vânătorilor de Munte Predeal, unde s-a remarcat în mod deosebit prin cunoștințele și aptitudinile sale fizice ale unui foarte bun instructor, mai ales în ceea ce privește sporturile de iarnă pentru vânători de munte. În serviciul de birou la Comandament ca ajutor la biroul 1 (organizare, mobilizare) a fost de un foarte mare ajutor pentru șeful de birou în toate chestiunile referitoare la mobilizare și organizare, chestiuni pe care a parvenit să le cunoască în mod desăvârșit. Este un ofițer de nădejde, pe care se poate conta în toate împrejurările. Regret că este nou în grad și nu-i pot face nicio propunere de înaintare acestui meritos ofițer³⁴. În baza Î.D.R. nr. 763 din 19 martie 1928³⁵, începând cu 1 aprilie 1928 a fost mutat, la cerere, în funcția de comandant de companie în Batalionul 8 Vânători de munte din Bistrița, ulterior îndeplinind funcția de șef al Biroului mobilizare între 1 august 1931-1 mai 1933, ofițer cu aprovizionarea între 1 mai-1 iulie 1933, și șef al Biroului mobilizare de la 15 octombrie 1933. Pentru perioada 27 aprilie-31 octombrie 1928, colonelul Ernest Benedeck consemnează: *Bine făcut, prezentabil, foarte sănătos, foarte bun alpinist, poate suporta greutățile unei campanii în munți cu ușurință. Călărește bine. Instructor de scrimă. Trage bine cu tot armamentul infanteriei. Ținuta îngrijită. Se prezintă bine în fața trupei. Se orientează foarte bine în teren muntos, aș cărui valoare o judecă just. Destul de energic. Calm. Are prevedere. Are foarte multă putere de muncă. Bună concepție. Caracter bun format. Inteligent. Judecă just. Arată metodă în lucrările sale. Bună memorie. Observă just. Cultura generală și profesională corespunzătoare. Se desvoltă neconținut. Foarte disciplinat. Autoritar. Bun camarad. Are simțul onoarei și curajul răspunderii. Ofițer convins. Bun patriot. Demn în acțiunile sale. Manierat și modest. Sincer. Notează just pe subalternii săi. activ. Comandă tot timpul Compania 3-a. Compania se prezintă bine instruită, administrată și educată. Are grijă de soldat și de materiale. În perioada a 2-a de instrucție a comandat și batalionul de câteva ori. A judecat just, a dat ordine corespunzătoare și a condus bine unitatea. Foarte punctual la serviciu. Nu are pedepse. Instrucția alpină îl ocupă și în afară de serviciu. Promite a deveni un bun ofițer superior din trupele V.M. Ofițer bun și de nădejde. Bine educat. Necesă instituției armatei*³⁶.

Comandantul Grupului 4 Vânători de Munte, colonelul Petre Bălănescu consemnează: *Mențin în totul bunele aprecieri făcute de*

³⁴ *Ibidem*, f. 29.

³⁵ Monitorul Oficial nr. 68 bis din 24 martie 1928.

³⁶ Memoriu, f. 29-30.

Comandantul batalionului. Căpitanul Hanus este un ofițer cu bune aptitudini militare. Inteligent, cu judecată formată. Cinstit, demn și moral, are calități prin care influențează în bine pe ofițerii de sub comanda sa. Educația militară formată. Își îndeplinește serviciul cu mult zel și pricepere. Compania 3-a pe care o comandă este bine instruită și bine educată. Disciplina în compania bună. Atât în perioada 1 cât și în perioada 2-a am făcut constatări că știe să conducă bine în teren compania. Dă ordine clare și conforme situației. A fost pus și la comandă de batalion (în perioada 2-a) pe care l-a condus în mod mulțumitor, făcând dovada că are aptitudinii și cunoștințe pentru conducerea batalionului. Ofițer cult, bun și bine educat, este un element necesar instituției³⁷. Comandantul Brigăzii 2 Vânători de Munte, colonelul Ion Bădescu, notează: *Mențin frumoasele note date de șefii săi. Foarte bun comandant de companie. Pe zona de concentrare și-a condus unitatea cu mult simț tactic. Schyor de elită*³⁸. Și comandantul Diviziei 2 Vânători de Munte, generalul Arthur Grigorescu, notează: *Mențin notele date de șefii săi. Un prea bun comandant de companie. Cu mult simț tactic și cu dragoste de sporturi*³⁹.

În perioada 8 ianuarie-20 februarie 1929, a fost detașat ca instructor de sky la Centrul de Instrucție Tihuța organizat de Divizia 2 Vânători de Munte. Pentru această perioadă, comandantul centrului, maiorul Leonard Mociulschi notează: 1. *Aptitudini fizice pentru instrucția de iarnă în munte: Are aptitudini fizice deosebite datorită vieții sportive ce duce tot timpul. Antrenat la greutățile muntelui și intemperii ajutat de o rezistență ce-l caracterizează ca vânător de munte.* 2. *Calități speciale la aplicațiunile în teren pe ski: Posedă la perfecție tehnica schiului și dat fiind cunoștințele sale tactice solide se comportă cu prisosință în orice aplicațiune de iarnă și în terenul cât de dificil atât ziua cât și noaptea fiind și un perfect orientator.* 3. *Cunoștințe speciale asupra traiului în munte pentru detașamente pe ski: Experiență bazată pe practica vieții în munte îl face de a conduce cu multă justiciozitate un detașament în munți iarna.* 4. *Calități psihice necesare unui comandant de detașament de skiuri în munte: Este autoritar, perseverent, voința de a învinge orice obstacol, în situații critice de un calm deosebit, dar energic.* 5. *Calități de instructor de ski și clasificarea finală: Cu o deosebită pedagogie și metodă în predare care constat că este rezultatul lungei sale experiențe de instructor de schi, reușind a atinge scopul chiar cu cei mai lipsiți de aptitudini dintre elevii participanți. Cunosce de mult timp pe Căpitanul Hanus cu frumoasele sale calități psihice și fizice cât și*

³⁷Ibidem, p. 29.

³⁸Ibidem.

³⁹Ibidem.

*convingerile sale depline asupra armei noastre de munte și-l caracterizez că poate cu prisosință conduce un centru de iarnă când va fi nevoie*⁴⁰.

Pentru perioada 1 noiembrie 1928-31 octombrie 1929, colonelul Benedeck notează: *A menținut frumoasele aptitudini fizice, cu care este înzestrat. Poate face o campanie în teren muntos. Călărește bine, totașa trage bine cu tot armamentul ce are batalionului. La tragerea de concurs cu pistolul a câștigat premiul II pe batalion și apoi și pe grup. Ținută îngrijită. Se prezintă bine înaintea frontului. A căutat cu succes să-și desvolte aptitudinile militare și capacitatea. Aplicat la studii și-a îmbogățit cunoștințele sale profesionale cât și cele de cultură generală. La aplicațiunile pe hartă și pe teren a judecat just, a luat hotărârile potrivite, le-a tradus bine și ordine și a condus mulțumitor unitatea sa, compania și batalionul. În perioada II-a de instrucție comandând și detașamentul (un batalion și o baterie tunuri munte); real a dat dovadă că posedă calitățile și cunoștințele necesare pentru a putea conduce un batalion în baterie pe câmpul de luptă cunoaște regulamentele și le aplică. Educația militară la înălțime ca și anul trecut. A notat drept. Ofițer activ la muncă. Lucrează cu zel. A comandat tot timpul Compania 3-a care s-a prezentat bine sub raportul instrucției, disciplinei, educației și administrației. Are multă grijă de soldat, cal și material, fiind numit instructor la Centrul de instrucție Tihuța al Diviziei 2 V.M. a dovedit că este un foarte bun schior și instructor de schi, element foarte valoros pentru vânătorii de munte. A obținut nota comandantului, că poate conduce cu prisosință un centru de instrucție de iarnă, când va fi nevoie. Prezența lui la serviciu regulată. Nu a fost pedepsit. Are calitățile și cunoștințele necesare pentru a conduce batalionul sub raportul tactic și administrativ. A înlocuit pe ajutorul 45 de zile în perioada II-a de instrucție. Ofițer bun și de nădejde, bine educat, necesar instituției armatei și în special Vânătorilor de munte. Îndeplinind cerințele de vechime și de stagiu și celelalte condițiuni cerute de lege îl caracterizez: „Merită a urma cursul de pregătire pentru a deveni ofițer superior”⁴¹.*

Comandantul Grupului 4 Vânători de Munte, colonelul Bălănescu notează: *Mențin notele date de cdtul batalionului. Căpitanul Hanus are bune aptitudini fizice, care-l fac a suporta cu ușurință greutățile terenului muntos. Se prezintă bine în fața trupei. Cunoaște bine sporturile și în special ski-ul. Are bune aptitudini militare. Comandă compania sa cu energie și autoritate. Compania sa este bine instruită și bine administrată. Are o bună cultură generală. Cunoaște regulamentele și le aplică în mod judicios. Pe zona de concentrare a fost pus la comandă de batalion, pe care*

⁴⁰Ibidem, f. 31.

⁴¹Ibidem, ff. 32-33.

*l-a condus în bune condițiuni făcând dovadă că este susceptibil a deveni un bun comandant de batalion. Ofițer bun, care promite a deveni un bun ofițer superior. Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori*⁴². Comandantul Brigăzii 2 Vânători de Munte, generalul Bădescu consemnează: *De acord cu notele date de șefii săi. Posedă o bună cultură generală și profesională. Pe zona de concentrare a Grupului și a Diviziei a comandat Batalionul în diferite situații dovedind că posedă principiile tactice și le aplică cu pricepere. Vechi schior și alpinist. Este un element de elită pentru trupele de munte. Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori*⁴³. Comandantul diviziei, generalul Grigorescu, notează: *De acord. Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori*⁴⁴.

În Foaia calificativă pentru perioada 1 noiembrie 1929-31 octombrie 1930, colonelul Benedek notează: *I. Aptitudini fizice: ca în anul 1928/29 cu adaogiu că la tragerile de concurs a eșit pe batalion al 2-lea cu carabina, întâiul cu pistolul, întâiul cu carabina; pe grup: întâiul cu mitraliera, întâiul cu pistolul. II-IV: ca în anul 1928/29. V. Îndeplinirea serviciului: A rămas ofițer muncitor care lucrează cu zel. A comandat tot timpul Compania 3-a care se prezintă bine sub raportul instruirii, disciplinerii, educației, foarte bine sub raportul administrației. Am constatat un vădit progres față de anul trecut în privința instrucției tragerii la Comp. 3-a. Pus la comandă de batalion și o secție de tunuri munte, în perioada II-a de instrucție, a dat dovadă că se orientează repede și bine, că ține seama de teren muntos, că ia hotărâri juste, le traduce în ordine clare și că conduce batalionul bine în luptă. În timpul de la 10 ianuarie la 18 februarie fiind numit instructor la Centrul de instrucție de iarnă al Diviziei 2 V.M. în Rodna a dat proba de rezistență personală la greutățile de iarnă ale munților, a instruit sistematic și cu multă pricepere elevii săi că comandantul Centrului l-a propus să fie chemat și în anii viitori la Centru. Prezență la serviciu regulată. Are grijă de om și material. Notează cu bunăvoință pe subalternii săi. VI. Relațiuni diferite: Îi plac discuțiuni asupra chestiunilor militare în conferințe care îl îndepărtează dela scopul propus de către director. Desordonat în cheltueli. Promite a conduce bine un batalion. VII. Concluzii: Ofițer bun, de nădejde, educat, necesar instituției armatei. VIII. Propuneri: Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițerii superiori*⁴⁵.

Comandantul grupului, colonelul Bălănescu notează: *Cpt. Hanus își menține bunele aptitudini fizice, militare, capacitate și educațiune militară,*

⁴²Ibidem, f. 32.

⁴³Ibidem.

⁴⁴Ibidem, f. 33.

⁴⁵Ibidem, f. 34.

constatate anterior și notate în anul 1928/29 cu adăugirile notate de cdtul Batalionului la pct. I și VI. La instrucția comp. 3-a pe care o comandă a depus o muncă stăruitoare și pricepere făcând astfel ca compania sa să fie bine instruită, disciplinată, bine administrată și bine educată. Rezultatele dobândite în instrucția tragerii au fost bune. Pus la comandă de batalion a făcut dovada că cunoaște regulamentele, dă soluțiuni juste și bine aplicate situației și terenului și conduce bine Batalionul în luptă. Foarte bun instructor la sky și cu metodă practică. Compania sa se prezintă f. bine din punct de vedere administrativ. Are grijă de soldat și de materialul statului. Ofițer bun, cu bune cunoștințe militare care promite a deveni un bun ofițer superior: „Merită a urma cursul pregătitor de ofițeri superiori”⁴⁶. Generalul Bădescu, notează: De acord. Foarte bun comandant de companie. Ofițer inteligent, instruit. Foarte bun schior și alpinist. Unitatea sa am găsit-o bine instruită și educată. Merită a urma cursul pregătitor ofițeri superiori⁴⁷. Comandantul Diviziei, generalul Gheorghe Rasoviceanu notează: De acord. Foarte bun ofițer. Cultură solidă. Îl propun să urmeze cursurile școlii pregătitoare de ofițeri superiori⁴⁸.

Pentru perioada 1 noiembrie 1930-31 octombrie 1931, comandantul batalionului consemnează: *Aptitudini fizice: ca în anul tracul cu adăogirea că în acest an la tragerile de concurs pe batalion, s-a detașat al 3-lea la tragerea cu pistolul și al 2-lea la grenadă. Aptitudini militare: Capacitatea și educația militară: ca în anul trecut. Îndeplinirea serviciului: A muncit și anul acesta cu zel. Dela 1.XI.1930 până în 31.VII.1931 a comandat Compania 3-a. Compania a fost bine instruită, educată și condusă. Tot așa de bine a fost administrată, Căpitanul Hanus având foarte multă grijă de om și material. Și anul acesta compania a dat trăgători buni. Dela 1.VIII.1931 până azi este numit șeful biroului de mobilizare, în care calitate se distinge prin muncă pricepută, ordonată și prin punctualitatea cu care conduce toate și numeroasele lucrări ale acestui important birou. Nu așteaptă îndrumări ci lucrează din inițiativă. În timpul dela 15.XI.1930 la 1.II.1931 a comandat compania școală a instructorilor al ctg. 1931. A instruit-o și educat-o mulțumitor asigurând astfel instruirea ctg. 1931, în măsura potrivită. Pus la comanda Batalionului și a artileriei de însoțire imediată pe hartă precum și pe zona de concentrare a grupului s-a orientat repede și bine, a judecat și s-a hotărât just, găsind soluțiuni potrivite realității. Este pregătit pentru a putea conduce batalionul în luptă mulțumitor. Prezența la serviciu regulată. Notează drept pe subalternii săi,*

⁴⁶Ibidem.

⁴⁷Ibidem.

⁴⁸Ibidem, f. 35.

ertând ușor greșeli comise, deci vede o mică îndreptare. Relațiuni diferite: Aplecat să discute chestiuni militare într-o direcțiune care nu servește instrucției ofițerilor. Nu este destul de ordonat în cheltueli. Promite a deveni un bun comandant de batalion. Concluzii: Ofițer bun, de nădejde, educat, necesar instituției armatei. Propuneri: Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori⁴⁹.

Comandantul grupului, colonelul Bălănescu consemnează: *Căpitanul Hanus Mihail își menține aceleași bune aptitudini fizice, intelectuale și militare constatate în anii trecuți. Posedă bune cunoștințe generale și militare și continuă a se ocupa stăruitor cu îmbogățirea lor. Cunoaște toate sporturile și le aplică cu drag și pricepere. Foarte bun instructor de sky. Își îndeplinește serviciul cu zel, pricepere și conștiință. Dela 1.XI.1930-31.VII.1931 a comandat Compania 3-a ocupându-se de aproape de instrucție, educația și administrația ei. Rezultatele obținute au fost bune. Compania sa a fost bine instruită, bine educată și disciplinată. În calitate de comandant al Companiei școală a instructorilor a desfășurat o activitate rodnică, obținând bune rezultate. Dela 1.VIII.1931 îndeplinește serviciul de șef al Biroului Mobilizărei, de care se achită cu deosebită conștiință și pricepere. La comandă de Batalion, atât pe hartă cât și în teren a dat bune soluțiuni, bine judecate și bine adaptate la teren. Ofițer bun, cult, bine educat, este un element de nădejde, necesar instituției. merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori⁵⁰. Noul comandant al Brigăzii 2 Vânători de Munte, colonelul Ioan Bengliu, consemnează: *Este adevărat, acest Căpitan este foarte bine înzestrat sub toate raporturile și are o pregătire generală și profesională. La comanda Companiei de Instrucție a Bat. 8 V.M. am constatat că a dat roade, la aplicațiunile dela sfârșitul subperioadei Companiei a comandat-o în bune condițiuni dând soluțiuni judicioase și ordine complete. Este un admirabil temperament de război. Poate comanda batalion în bune condițiuni. Merită să urmeze cursul pregătitor de ofițeri superiori⁵¹. Și comandantul diviziei, generalul Rasoviceanu notează: De acord. Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori⁵².**

Pentru perioada 1 noiembrie 1931-31 octombrie 1932, același comandant de batalion notează: *Aptitudini fizice: La înălțimea anilor trecuți. Și-a menținut frumoasele sale calități de bun schior de un stil superior, pe care le-a probat și cu ocazia deplasării pe cont propriu la*

⁴⁹*Ibidem*, f. 36.

⁵⁰*Ibidem*.

⁵¹*Ibidem*.

⁵²*Ibidem*.

Dorna Cîndreni, unde batalionul făcea instrucția de iarnă între 14.I. și 2.II.1932. Este egal de bun ca executant și ca instructor. Aptitudini militare: La înălțimea anului trecut. Capacitate: ca în anul trecut. Lucrează mereu la îmbogățirea culturii sale atât a culturii profesionale cât și chiar mai mult a culturii generale. La aplicațiunile pe hartă și în teren a găsit soluțiuni potrivite și le-a tradus în ordine clare. Pus la comanda unui detașament mixt în munte le-a comandat mulțumitor. Cunoaște bine muntele și traiul în el, valoarea lui o judecă just. Educația militară: ca în anii trecuți. Îndeplinirea serviciului: Activ, muncește cu zel. Este șeful biroului mobilizare, în care calitate corespunde perfect. Lucrările sale sunt întotdeauna la curent, planul de mobilizare, practic și realizabil. Metodic și expeditiv. Punctual la serviciu. Ține termenele date cu sfințenie. Nu lucrează superficial sau de formă, produce real. Are grijă de om și de materiale. Notează cu bunăvoință pe subalternii săi, ale căror calități bune le scoate în relief. Relațiuni diferite: Are stagiul cerut de lege. A început să-și aranjeze situația sa bănească. S-a lăsat de discuțiuni inutile. Poate fi numit ajutor sau comandant al unui centru de instrucție de iarnă pt. vânătorii de munte. Promite a deveni un bun comandant de batalion. Concluzie: Ofițer bun, de nădejde, educat, necesar instituției armatei. Propuneri: Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori⁵³.

Comandantul grupului, colonelul Bălănescu consemnează: *Căpitanul Hanus Mihail își menține frumoasele aptitudini fizice intelectuale, militare și capacitatea constatate și notate și în anii trecuți. Continuă a se ocupa îndeaproape și cu folos cu îmbogățirea cunoștințelor sale. Foarte bun instructor de sky. Îndeplinește serviciul de șef al biroului mobilizării de care se achită cu deosebită cunoștință și pricepere. Toate lucrările sale sunt bine și la timp întocmite. Lucrează cu metodă și acuratețe. La aplicațiunile pe hartă și în teren a fost pus la comandă de batalion pe care l-a condus în bune condițiuni. Nu are vicii. Se ocupă mult și în timpul liber cu studiul. Ofițer foarte bun, cult și bine educat. Merită să fie admis să urmeze cursul pregătitor pentru ofițeri superiori⁵⁴. Comandantul Brigăzii 2 Vânători de Munte, colonelul Bengliu notează: *Prea bun căpitan, cu prea bună pregătire profesională și aleasă cultură generală. Aprecierile șefilor erarhici corespund întrutotul. Comandă cu multă autoritate și deosebit prestigiu. În aplicațiile pe hartă și în teren a dat totdeauna soluțiuni juste. Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițeri superiori⁵⁵. Și cei care s-au aflat succesiv la comanda Diviziei 2 Vânători de Munte, generalul Gheorghe**

⁵³*Ibidem*, f. 38.

⁵⁴*Ibidem*.

⁵⁵*Ibidem*, ff. 38-39.

Rasoviceanu, generalul Gheorghe Linteș în perioada 1 martie-1 iulie 1932, și generalul Gheorghe Ivașcu, aflat provizoriu la comandă, în perioada 1 iulie-1 noiembrie 1932, au fost de acord cu calificativele acordate. Prin Ordinul nr. 160 din 24 martie 1933 al comandantului diviziei, a fost pedepsit cu 4 zile arest, pentru ”lipsă de tact în rezolvarea unui conflict”. În perioada 1 iulie-15 august 1933, a urmat cursul pregătitor pentru ofițeri superiori, iar în urma examenului desfășurat la 20 octombrie 1933, comisia numită în baza Deciziei Ministeriale nr. 445 din 20 iulie 1933⁵⁶ și condusă de generalul adjutant Gheorghe Manu, l-a declarat „reusit”.

În perioada 3-22 iulie 1933 a urmat cursul comun de pregătire al ofițerilor superiori. Șeful Diviziunii 15-a, maiorul Vasile Chițu notează: *Fizic sănătos, rezistent. Modest, temperament liniștit. A luat parte la toate conferințele aplicative și aplicațiunile practice dela Cursul Comun. S-a prezentat la curs cu o pregătire tactică slabă, ceea ce nu i-a permis să urmărească cu destul profit aplicațiunile dela curs, deși a făcut eforturi lăudabile. La aplicațiunile în clasă a obținut la majoritatea lucrărilor aprecieri insuficiente, din cauza lipsei unui fond tactic necesar rezolvării misiunilor tactice din cadrul batalionului. La aplicațiunile din teren a dat soluții ceva mai bune, fără însă a dovedi un fond de cunoștințe care sunt absolut necesare rezolvării misiunilor tactice în teren. Concepție tactică slabă. Judecată greoaie, hotărâri în majoritate nejuste. La discuțiunile orale s-a prezentat către sfârșitul cursului mai documentat fără însă a reuși să dovedească că posedă cunoștințele necesare unui ofițer superior. Redactarea ordinelor prezintă insuficiențe sub raportul clarității și concluziunii. Este insuficient pregătit și nu poate încă deveni ofițer superior*⁵⁷. Directorul Cursului pregătitor pentru ofițeri superiori, generalul Nicolae Ciupercă, notează: *Insuficient pregătit pentru gradul de maior. Nu este susceptibil a deveni ofițer superior*⁵⁸.

La Cursul special de armă, șeful Diviziunii 1, colonelul consemnează: *Căpitanul Hanus Mihail e sănătos și rezistent. Conștiincios și punctual la serviciu, a luat parte la curs în mod regulat unde a depus un deosebit interes la toate aplicațiile ce au avut loc la centru, în dorința de a-și completa cunoștințele gradului la care aspiră. Grație facultăților sale intelectuale și puterii de muncă a reușit să parvină, ca să dobândească și să posede cunoștințele profesionale necesare pentru conducerea în luptă și pentru instruirea batalionului. A executat suficient lucrările relative la conducerea instrucției în batalion precum și*

⁵⁶ Monitorul Oficial nr. 166 din 22 iulie 1933.

⁵⁷ Memoriu, f. 40.

⁵⁸ Ibidem.

conducerea batalionului și detașamentului mixt în luptă. Din discuțiunile avute am constatat că e în măsură să judece în condițiuni mulțumitoare, o situație tactică și să ia măsurile necesare. În general e suficient pregătit a deveni ofițer superior⁵⁹. Comandantul Centrului de Instrucție al Infanteriei, generalul Gheorghiu, notează: *De acord. Este suficient pregătit ca să devină ofițer superior*⁶⁰.

Pentru perioada 1 noiembrie 1932-31 octombrie 1933, comandantul batalionului, colonel Benedek notează: *I. Aptitudini fizice: Excelente ca în anul 1932. II. Aptitudini militare: ca în anul 1932. III. Capacitate: Ca în anul 1932 cu adăugire că urmând în acest an cursul pregătitor pentru ofițer superior a fost declarat „reușit” la examenul de absolvire. IV. Ca în anul 1932. V. Îndeplinirea serviciului: Activ, muncește cu zel. Fiind numit șef al Biroului de mobilizare s-a distins prin pricepere, lucrări metodice și aplicabile în practică garantând mobilizarea în bune condițiuni. Expeditiv în lucrări, cari sunt ținute la curent. Cunoaște prea bine materia mobilizării. Din lipsă de ofițeri subalterni ofițerul a condus în timpul dela 1.V-1.VII.1933 serviciul aprovizionării. Și aici a corespuns întocmai arătând multă grijă de om și material. Magaziile și scriptele au fost ținute în ordine. Dela 1.VII-15.VIII. a urmat cursul pregătitor pentru ofițeri superiori reușind la examen. De la 15.X. este din nou numit Șef al biroului de mobilizare. Punctual, notează drept. VI. Relațiuni diferite: I se poate încredința orice comandă sau serviciu ce revine unui căpitan, poate comanda un batalion în bune condițiuni. Poate comanda un centru de instrucție de iarnă al V.M. Pedepsa dată de datorește următorului fapt: Într-un local public din Bistrița fiind provocat prin atitudinea agresivă de câțiva civili, ofițerul a căutat să aplaneze conflictul în mod cavaleresc până când nemaistăpânindu-se a pălmuit pe provocatorul principal dând astfel semnalul pentru o bătaie publică. Cerând a doua zi satisfacție și-a luat-o pe calea armelor prin ieșire pe teren. Fiind tradus în fața Consiliului de onoare al Diviziei 2 V.M. acesta s-a pronunțat că nici prestigiul și nici onoarea ofițerilor nu au fost atinse. VII. Concluzii: Ofițer bun, cult, bine educat, necesar instituției armatei. VIII. Propuneri: Având stagiul vechimea și fiind declarat reușit la examen; Merită a înainta la vechime*⁶¹.

Pentru aceeași perioadă, colonelul Bălănescu consemnează: *Cu aceleași foarte bune aptitudini fizice și militare ca în trecut, Căpitanul Hanus Mihail, continuă a se ocupa serios cu îmbogățirea cunoștințelor sale militare. Citește mult și cu folos. La aplicațiunile pe hartă și în teren a dat*

⁵⁹Ibidem.

⁶⁰Ibidem.

⁶¹Ibidem, ff. 41-42.

soluțiuni bune și bine judecate. A condus biroul mobilizării cu deosebită pricepere și competență. Lucrează cu metodă și conștiință. În calitate de ofițer cu aprovizionarea a muncit cu stăruință și pricepere pentru buna conducere a serviciului său. Ofițer bun, cult și de nădejde. „Merită a înainta la vechime”⁶². Comandantul provizoriu al Brăgăzii 2 V.M., colonelul Nicolae Strat notează: De acord cu aprecierile șefilor erarhici. Căpitanul Hanus este un vechi vânător de munte bine pregătit și folositor Trupelor de Munte. În conflictul avut a procedat cavaleresc, așa că nu poate influența cu nimic cariera. Merită a urma cursul pregătitor pentru ofițerii superiori⁶³. Pentru perioada 1 august-31 octombrie 1933, noul comandant al brigăzii, colonelul Corneliu Savu, notează: De acord. Ofițerul posedă calitățile bune necesare unui ofițer superior. Este bine pregătit pentru gradul de maior. A urmat cursul și la examen a fost declarat „reusit”⁶⁴. Comandantul diviziei, generalul adjutant Iosif Iacobiconsemnează pentru perioada 1 iulie-31 octombrie 1933: Fiind nou numit la comandă nu-l pot aprecia decât bazat pe notele șefilor săi erarhici. A reușit la examenul pentru gradul de maior. Merită a înainta la vechime⁶⁵.

Pentru perioada 1 noiembrie 1933-31 octombrie 1934, comandantul batalionului consemnează: I-IV: *Ca în anul 1933. V. Îndeplinirea serviciului: Tot timpul anului a funcționat ca șef al biroului mobilizării. Cunoscând prea bine acest serviciu și fiind înzestrat cu toate calitățile necesare conducerii biroului: pricepere, putere de muncă, metodă și expeditivitate în lucrări a garanta mobilizarea în bune condițiuni. Lucrările au fost ținute la curent, toate dosarele în ordine. Propunerile sale pentru completarea lipsurilor în caz de mobilizare au fost executabile ținându-se cont de realitate. Inspecțiile prin care a trecut biroul de mobilizare, le-am găsit în ordine și la curent. Punctual, muncește cu zel. Notează drept. VI. Relațiuni diferite: I se poate încredința comanda unui batalion sau orice serviciu ce revine gradului de căpitan sau de maior. Poate comanda un centru de instrucție de iarnă. La concursul de schi pe Corpul Vânătorilor de Munte a câștigat Premiul al 2-lea la Slalom în condițiuni extrem de grele. VII. Concluziuni: Ofițer bun, cult, bine educat, necesar instituției armatei. VIII. Propuneri: Merită a înainta la vechime⁶⁶.*

Comandantul Grupului, colonelul Bălănescu apreciază: Căpitanul Hanus Mihail își menține prea bunele aptitudini fizice, intelectuale, militare și capacitate constatate anterior și continuă a se ocupa temeinic pentru

⁶²*Ibidem*, f. 41.

⁶³*Ibidem*.

⁶⁴*Ibidem*, f. 42.

⁶⁵*Ibidem*.

⁶⁶*Ibidem*, f. 43.

*desvoltarea cunoștințelor sale. A îndeplinit funcția de șef al Biroului mobilizării, în care a depus mult zel și pricepere. Foarte conștiincios în îndeplinirea serviciului și a însărcinărilor sale. Toate lucrările biroului său au fost întocmite la timp, cu metodă și bine documentate. Este bine pregătit pentru gradul de maior și pentru a comanda un batalion. Ofițer bun, cult și de nădejde. Merită a înainta la vechime*⁶⁷. Comandantul brigăzii, colonelul Savu notează: *De acord cu comandanții erarhici. Căpitanul Hanus Mihail a funcționat ca șef al biroului mobilizării bine cu rezultate bune. Nu a luat parte la Manevrele Regale din anul 1933. La aplicațiunile pe hartă a condus batalionul din punct de vedere bine. A reușit la examenul de maior și îndeplinește condițiunile L.Î.A. drept care îl propun: Merită a înainta la vechime*⁶⁸. Și generalul adjutant Iacobici notează: *De acord cu aprecierile șefilor săi. Un căpitan conștiincios și muncitor, care promite a deveni un bun comandant de batalion. În aplicația cu dublă partidă pe hartă, condusă de subsemnatul, a comandat binișor chiar un Grup V.M. Reușit la examenul de maior anul trecut. Merită a înainta la vechime*⁶⁹.

În baza Î.D.R. nr. 2601 din 1934, începând cu 1 octombrie 1934, a fost mutat, la cerere, în funcția de comandant de batalion în cadrul Regimentului 13 Dorobanți din Iași. Pentru perioada 1 noiembrie 1934-30 aprilie 1935, comandantul regimentului, colonelul Ioan Adam notează: *A comandat Batalionul III. În această calitate am constatat că este un ofițer bine pregătit pentru a conduce instrucția și administrația unui batalion. La aplicațiunile ce s-au făcut cu ofițeri, lucrările sale au fost bine întocmite, în discuțiunile ce au urmat, am constatat că posedă bine cunoștințele de conducere a batalionului în legătură cu celelalte arme. Un ofițer muncitor, demn și corect. Un bun camarad. Regret plecarea sa, fiindcă a devenit a fi un excelent comandant de batalion*⁷⁰.

În conformitate cu Î.D.R. nr. 406 din 22 februarie 1935⁷¹, a fost avansat la gradul de maior pe data 1 martie 1935 cu vechimea 10 mai 1934. În baza Î.D.R. nr. 78 din 1935, începând cu 1 aprilie 1935 a fost mutat, în interesul serviciului, ca șef al Biroului Mobilizare și Rechiziții la Cercul de Recrutare Storojineț. În această perioadă, la 5 mai 1935 s-a căsătorit cu domnișoara Christine Catherine Moise, în com. Ceplenița, județul Iași, în baza aprobării Corpului 4 Armată nr. 3459 din 20 aprilie 1935. Din păcate, nu se va bucura prea mult de această căsnicie, soția sa decedând la 7 iulie 1938.

⁶⁷*Ibidem.*

⁶⁸*Ibidem.*

⁶⁹*Ibidem*, f. 44.

⁷⁰ Memoriu, f. 45.

⁷¹ Monitorul Oficial nr. 51 din 1 martie 1935.

Pentru perioada 20 mai-31 octombrie 1935, comandantul Centrului, colonelul Iancu Miculi a consemnat: *1. Aptitudini fizice: Sănătos, foarte rezistent, sportsman pasionat, foarte bun schior și tennis. Ținuta foarte îngrijită. 2. Aptitudini militare: Energic, hotărât, perseverent și o putere de muncă remarcabilă. 3. Capacitate: Inteligent cu foarte mult bun simț, cu frumoasă cultură generală și o solidă cultură profesională. Are aplicațiune la studii. 2. Educația militară: Foarte disciplinat, cu multă autoritate și prestigiu. Foarte bun camarad. Are curajul răspunderii bine precizat. Ofițer devotat instituției, demn și integru. 5. Îndeplinirea serviciului: La acest cerc a îndeplinit funcția de șef al biroului mobilizare și rechiziții, cunoscând acest serviciu de la corp s-a acomodat repede cu atribuțiunile și mecanismul de birou. Lucrează cu multă și solidă pricepere, metodic și foarte expeditiv. Lucrările biroului au fost întocmite la timp și găsite foarte bune. Foarte punctual la serviciu. 7. Concluzii: Ofițer foarte bun, cult, bine educat și necesar instituției armatei⁷². Inspectorul Cercurilor de Recrutare, colonelul Mihai Georman, notează: În totul de acord cu aprecierile comandantului cercului de recrutare. Un foarte bun ofițer superior. Nepropozabil anul acesta⁷³. De asemenea, comandantul Comandamentului 4 Teritorial, generalul Alexandru Pestrițu notează: Mă unesc cu aprecierile bune făcute de șefii săi. Voi avea ocaziunea să-l văd și să mă conving⁷⁴.*

Pentru perioada 1 noiembrie 1935-31 octombrie 1936, colonelul Miculi notează: *Aptitudini fizice și militare ca în anul 1935. Capacitate: Ofițer inteligent cu o judecată sănătoasă având mult bunsimț și spirit de metodă. Are o cultură generală frumos formată, iar cea profesională bine precizată fiind perfect la curent cu regulamentele tuturor armelor. La școala ofițerilor pe garnizoană a exercitat toate aplicațiunile trimise de Divizia 8 Infanterie în calitate de cdt. de regiment, de detașament, de Grup V.M. și de batalion. Lucrările executate de ofițer au fost cotate de Dl. General adjutant Țenescu cdt. Div. 8 Inf. precum urmează: Forma: în general bine. Fondul: binișor; Cunoașterea regulamentelor: binișor; Aptitudini mulțumitoare. Activitatea depusă: rodnică, ofițerul a dat dovadă că cunoaște regulamentele tuturor armelor, le aplică judicios și este un ofițer superior bine pregătit. Educația militară: ca în anul 1935. Îndeplinirea serviciului: Ca șef al Vir. II Mobilizare și Rechiziții a continuat în anul acesta a-și îndeplini serviciul cu aceeași pricepere, zel și devotament. Lucrările sale de Mobilizare 1936 foarte bine exercitate. Lucrările biroului în general bine și la timp și în ordine. În concluzie: un*

⁷² Memoriu, f. 45.

⁷³ Ibidem.

⁷⁴ Ibidem.

*ofițer superior bun și cult și necesar instituției. Maiorul Hanus a continuat să conducă Bir. II cu mult zel, pricepere și corectitudine. Lucrările găsite în defect de C.4T. s-au găsit la clarificare, provenite din vina unui corp de trupă care a întocmit și raportat greșit o lucrare*⁷⁵.

Pentru perioada 1 noiembrie 1935-31 mai 1936, colonelul Georman notează: *De acord cu aprecierile generale date de comandantul cercului. În ultimul timp însă, nu știu încă datorită căror împrejurări s-a constatat că lucrările biroului II, unele din ele sunt în defect. Probabil că nou venit la biroul II multe chestiuni necunoscându-le ca fond au fost lucrate de un subofițer, fapt ce a adus perturbări în serviciu, organele statului major al C.4T. fiind nevoite să vină la Cerc pentru clarificare*⁷⁶. Generalul Pestrițuconsemnează lapidar: *N-am avut ocazie să-l cunosc spre a-l putea nota*⁷⁷. Pentru perioada 1 iunie-31 octombrie 1936, noul inspector al Cercurilor de recrutare, colonelul Ioan Stănescu notează: *De acord cu aprecierile și nota dată de comandantul Cercului de Recrutare Storojineț. Maiorul Hanus va trebui să continue a lucra cu multă atențiune, a dovedi progres și a se evidenția. Neavând vechime, nici stagiul la front nu este propozabil*⁷⁸. De asemenea, colonelul Georman consemnează: *De acord cu aprecierile făcute ofițerului de către comandantul Cercului de Recrutare și inspectorul Cercurilor de Recrutare*⁷⁹.

În baza Ordinului Ministerului de Război-Direcția Personalului nr. 26645 din 1936, începând cu 1 octombrie 1936, a fost mutat în interes de serviciu, în funcția de comandant de batalion în Regimentul 4 Vânători cu garnizoana la Lipcani-Bălți. În baza Ordinului Corpului 4 Armată nr. 31.954 din 1937, în perioada 8 ianuarie-21 februarie 1937 a fost detașat în funcția de comandant al Centrului de Sky al Corpului 4 Armată de la Vatra Dornei.

Pentru perioada 1 noiembrie 1936-31 octombrie 1937, comandantul regimentului, colonelul Vladimir Șerbănescu notează: *Maiorul Hanus este robust, sănătos și perfect de rezistent pentru a putea suporta rigorile unei campanii. Încalecă foarte bine. Are prestanță în fața unității. Judecă cu sânge rece situațiunile tactice la eșalonul batalion. Energic, hotărât și perseverent în acțiunile sale, este în esență un comandant de elită. Foarte inteligent și cu judecată logică și sănătoasă. Are spirit de metodă în lucrări și în expunere. Cultură generală foarte îngrijită, iar cultura profesională corespunzătoare gradului imediat superior. Ofițer disciplinat și cu simțul datoriei perfect desvoltat. Are curajul răspunderii, care însă, uneori*

⁷⁵*Ibidem*, f. 46.

⁷⁶*Ibidem*.

⁷⁷*Ibidem*.

⁷⁸*Ibidem*.

⁷⁹*Ibidem*.

depășește limita convenabilă admisă de principiul subordonării. Ofițer demn, duce o viață modestă și are o conduită exemplară în societate. Dela 1.XI.1936-31.III.1937, a comandat Batalionul I, ocupându-se de aproape de pregătirea instructorilor și obținând rezultate bune. În această perioadă, dela 8.I-28.II. a organizat și condus centrul de skiori al Corpului 4 Armată la Vatra Dornei, afirmându-se și cu însușiri sportive alese, dar și cu calități de bun organizator. Dela 1.IV.1937 i-am încredințat comanda Batalionului III, venit dela Româncăuți la reședința regimentului. A depus o stăruință lăudabilă pentru îndrumarea instrucției recruților obținând la finele perioadei I rezultate bune. În perioada II-a și-a instruit batalionul și a participat la 4 aplicațiuni ca director de exercițiu, dovedind bune calități de bun comandant de unitate. A luat parte la toate celelalte aplicațiuni din această perioadă, la comanda Batalionului, dovedind cunoștințe solide pentru a putea conduce un batalion pe câmpul de luptă în orice situație tactică. A participat la Școala ofițerilor superiori pe Garnizoană și la Școala ofițerilor în corp până la 8.I.1937, executând lucrări de batalion și regiment foarte îngrijite ca formă și foarte bune ca fond. În rezumat, un foarte bun ofițer, pe care se poate constata în orice situație. Neîndeplinind condițiunile de vechime și stagiu: nicio propunere⁸⁰.

Pentru perioada 1 noiembrie 1936-30 aprilie 1937, comandantul Diviziei 8 Infanterie, generalul adjutant Florea Țenescu a consemnat: Maiorul Hanus Mihail din infanterie, fără școala superioară de războiu, se prezintă bine ca fizic, intelect, educație și pregătire profesională. Sunt mulțumit de activitatea ce a depus în Regiment în acest an, cât și la centrul de ski, organizat de Divizia 8-a pentru tot corpul de armată la Dorna Vatră sub conducerea acestui priceput, conștiincios și harnic ofițer superior, Divizia 8-a a primit mulțumiri dela C.4A. care se resfrâng și asupra maiorului Hanus. La școala ofițerilor superiori, pe garnizoana Lipcani, a depus o activitate foarte rodnică, luând parte la 3 din 4 aplicațiuni, lipsind motivat la o aplicație, fiind la centrul de ski dela Dorna Vatră. Lucrările sale de comandant Batalion infanterie și Batalion vânători Motorizat, au fost bune ca fond și formă. Deasemenea cele 2 conferințe ce a ținut despre: Apărarea unei Divizii în războiul de mișcare pe front mijlociu contra unui inamic care dispune și de care de luptă mijlocii moderne și Atacul și apărarea pe front larg, cunoaște bine regulamentele, fapt ce a proba și la inspecția ce am făcut în martie 1937. Are bune aptitudini de a comanda. În concluzie. Foarte bun ofițer superior. Va merita să înainteze la alegere când îi va veni rândul⁸¹. Cel care va urma la comandă, generalul Haralambie

⁸⁰ Memoriu, f. 48.

⁸¹ Ibidem.

Dimitriu consemna: *Dela 1 mai 1937 a continuat să îndeplinească în aceleași bune condiții ca și înainte. În perioada I și II de instrucție a comandat batalionul, dovedind că are pregătirea necesară pentru a conduce instrucția și batalionul. Cunoaște bine principiile și întrebuințarea diferitelor arme pe câmpul de luptă, are simț tactic și autoritate de șef. Prin ansamblul însușirilor sale se afirmă ca un ofițer superior de nădejde în orice împrejurare. Nepropozabil*⁸².

Pentru perioada 1 noiembrie 1937-31 octombrie 1938, același comandant de regiment notează: *I-IV. În ce privește aptitudinile fizice și militare, capacitatea și educația militară, mențin bunele aprecieri date ofițerului în anul precedent. V. Îndeplinirea serviciului: În acest an a comandat în continuare Batalionul III, depunând eforturi continue și lăudabile ca să asigure ofițerilor, gradelor inferioare și trupei o temeinică pregătire de război. De la 1.II.1938 i s-a încredințat și conducerea Biroului Instrucției, întocmind la timp și în chip ireproșabil toate programele și diversele lucrări privind instrucția ofițerilor, subofițerilor, specialiștilor și trupei Regimentului. A terminat complet stagiul legal pentru înaintare, pe care l-a început la 1.XI.1936. A executat 3 lucrări de batalion, regiment și detașament de tăria unui batalion, lucrări foarte bine studiate și cuprinzând măsuri logice de ordin tactic. A ținut în fața ofițerilor o conferință cu subiectul „Organizarea apărării contra cucerilor de luptă, în cadrul unui regiment”, conferință foarte bine studiată și susținută. În perioada II-a a condus 2 aplicațiuni de campanie ca director de exercițiu și a participat la 3 aplicațiuni, având comandă de batalion și detașament de tăria unui batalion. Pe zona de concentrare a comandat Batalionul III, iar la o aplicațiuni pe Divizie un regiment. În toate aceste situațiuni, maiorul Hanus a dovedit cunoștințe temeinice asupra conducerii Batalionului și întrebuințării diferitelor arme pe câmpul de luptă, a dovedit, de asemenea, că posedă calități excepționale de a comanda un detașament pe câmpul de război. VI. Relațiuni diferite: Nu a suferit nicio pedeapsă. N-are defecte sau pasiuni. Este un pasionat al sporturilor, pe care le practică în timpul liber. VII. Concluzii: Este un ofițer foarte bun, cult și foarte bine educat, care face cinste oștirii. VIII. Propuneri: Îndeplinind condițiile de vechime și stagiul, îl propun „merită a înainte la alegere la gradul de lt. colonel”⁸³.*

Comandantul Brigăzii 48 Infanterie, colonelul Constantin Bunișconsemnează: *Mențin bunele aprecieri și pe care ofițerul, pe baza activității depuse, le merită în totul. Maiorul Hanus sub raportul aptitudinilor fizice și militare se prezintă prea bine. Are prea bune*

⁸²Ibidem.

⁸³Ibidem, f. 49.

cunoștințe profesionale, pe care le-am constatat, atât la școala ofițerilor în corp, cât și în perioada 2-a de instrucție și pe zona de concentrare. La comanda batalionului, la aplicațiunile executate, ca director de exercițiu, la comandă de detașament, ofițerul a dovedit prea bune cunoștințe profesionale, aptitudini și destoinicie, care-l disting printre camarazii săi în corp. Am credința că în războiu, va fi comandant de unitate, pe care se va pune toată nădejdea. Prin pregătirea permanentă, ofițerul și-o format o cultură profesională superioară, iar prin activitatea depusă, a dovedit că posedă în adevăr calități superioare de comandă în războiu. În conducerea biroului instrucție, a depus deasemenea activitate lăudabilă, fiind îndrumătorul instrucției ofițerilor și subofițerilor. Promite a se forma un bun comandant de regiment. Are stagiul, vechimea, capacitatea și aptitudinile pentru gradul imediat superior. Ofițer foarte bun, prea bine educat și de nădejde. Merită a înainta la alegere⁸⁴. Generalul Dimitriu consemnează: De acord cu notele șefilor săi direcți. Maiorul Hanus este un foarte bun ofițer de front. La aplicațiunile pe garnizoană și la manevre i-am urmărit de aproape activitatea pentru a mă edifica asupra caracterizării. Cunoaște regulamentele armei sale, posedă principiile de luptă a armelor combinate și le aplică cu multă logică și energic la cazuri concrete. Este un ofițer solid din toate punctele de vedere, apt a comanda chiar Regiment⁸⁵.

Și noul comandant al Corpului 4 Armată, generalul adjutant Florea Țenescu notează: De acord cu frumoasele aprecieri, primit dela șefii săi ierarhici. Cunosce pe Maiorul Hanus Mihail, de pe timpul când comandam Divizia 8. Este un foarte bun și serios ofițer superior. A comandat bine batalionul său în acest an, iar dela 1.II.1938 și Biroul Instrucției. Bine educat (nu a avut decât o singură pedeapsă în toată cariera). Asupra pregătirii sale profesionale, în afară de cele arătate de șefii săi ierarhici, l-am inspectat special în acest an la 28.IX.1938 în perioada 2-a la comanda unui detașament mixt de ariergardă (3 batalioane, cu artilerie și cavalerie). Din judecarea situației, hotărârea și ordinele date, precum și din discuțiunile și justificările aduse, m-am convins că acest ofițer posedă solide cunoștințe pentru gradul și comandă superioară. Notat foarte bine și bine în trecut. Are vechimea legală (dela 10.V.1934) și stagiul cerut (1.XI.1936-31.X.1938). În concluzie: Foarte bun și prea serios maior; pregătit pentru gradul său și cel superior. Merită a înainta la alegere⁸⁶.

Pentru perioada 1 noiembrie 1938-31 martie 1939, comandantul regimentului consemnează: În această perioadă, maiorul Hanus a comandat

⁸⁴Ibidem.

⁸⁵Ibidem.

⁸⁶Ibidem, f. 50.

Batalionul III, ocupându-se de aproape de pregătirea cadrelor-ofițeri și instructori în termen-precum și de educația și administrația batalionului. Totodată a îndeplinit și funcția de șef al Bir. instrucție, organizând: executarea în bune condițiuni cu profit real și pozitiv a ofițerilor în corp, el însuși întocmind aplicațiunea nr. 1 cu subiectul „Apărarea pe front normal, în cadrul Batalionului”, lucrare bine studiată și îngrijit prezentată; Începerea în condițiuni normale și pe baze solide a activității de instruire a noului contingent de recruți, întocmind în chip ireproșabil programele de instrucție și de activitate din perioada I. A participat regulat la Școala ofițerilor superiori pe garnizoană, executând lucrări foarte îngrijite ca formă, bine studiate și cuprinzând măsuri logice de ordin tactic. Cu acest prilej, maiorul Hanus a dovedit încă odată că posedă cunoștințe temeinice asupra conducerii în luptă a unui batalion și a unui regiment. fiind un pasionat al sporturilor, a fost întrebuințat și în acest an cu folos real la organizarea antrenamentului și concursului echipelor de schiori din Divizie, între 20.I-5.II.1939. În cursul celor 6 luni n-a suferit nicio pedeapsă. În concluzie, maiorul Hanus este un foarte bun ofițer, bine și solid pregătit pentru a comanda în timp de războiu un batalion și chiar un regiment. Fiind mutat pe 1.IV.1939 la Cerc Recr. Bălți, cred că este în interesul oștirii ca să fie redat cât mai curând la front, având calități incontestabile de ofițer de câmp și de războiu. Merită cu prisosință a fi propus pentru înaintare la alegere⁸⁷.

Comandantul brigăzii, notează la fel de laudativ: De acord cu bunele și meritele aprecieri date de comandantul de regiment. Ofițerul, în comanda batalionului s-a distins printre camarazii săi. Foarte bine pregătit sub raportul aptitudinilor militare, bine sub raportul cunoștințelor profesionale și educației militare. Ofițerul a fost la înălțime în comanda batalionului. Unitățile de instructori au fost bine pregătite, se simțea că au comandant. Ofițer bine pregătit pentru a conduce instrucția ofițerilor și a subofițerilor. Înzestrat cu simțul de organizator, a condus instrucția specialiștilor și educația fizică, în toate unitățile din corp, cu bune rezultate. Ofițer foarte bun și de nădejde⁸⁸. Comandantul diviziei, generalul Dimitriu notează: De acord. A continuat să-și îndeplinească serviciul în aceleași bune condițiuni ca și înainte. Este un ofițer superior de mare nădejde care va putea în mod sigur să comande un regiment. Merită a înainta la alegere⁸⁹.

⁸⁷*Ibidem*, f. 51.

⁸⁸*Ibidem*, ff. 51-52.

⁸⁹*Ibidem*, f. 52.

În conformitate cu Ordinul Ministerului Apărării Naționale-Direcția Personalului nr. 65.971 din 1939, începând cu 1 aprilie 1939 a fost mutat în interes de serviciu la Cercul de Recrutare Bălți. Ulterior, în conformitate cu Î.D.R. nr. 2867 din 20 iulie 1939, pe aceeași dată, a fost mutat în interes de serviciu la comanda Batalionului 14 Vânători de Munte, nou înființat în garnizoana Rădăuți.

Pentru perioada 20 iulie-31 octombrie 1939, comandantul Grupului 8 Vânători de munte, colonelul Ernest Albustin consemnează: *I. Aptitudini fizice: Înfățișarea plăcută, sănătos și foarte rezistent, poate suporta ușor greutățile unei campanii. Încalecă foarte bine. Ținuta foarte îngrijită. Se prezintă cu deosebită prestață în fața frontului. Practică sporturile, schior desăvârșit. II. Aptitudini militare: Cu foarte bune aptitudini în teren, foarte energic și cu mult sânge rece. Foarte pregătit și cu foarte mult spirit de inițiativă. Hotărât și cu multă voință. Cu foarte mare putere de muncă și foarte perseverent. Concepție clară. Caracter ales. III. Capacitate: Foarte inteligent, judecată formată. Metodic în toate acțiunile sale cu deosebit spirit de observație. Cu memorie f. bună. Posedă o foarte frumoasă cultură generală. F. solid pregătit din punct de vedere profesional. IV. Educația militară: Disciplinat din convingere, autoritar și cu foarte mult prestigiu, simțul datoriei f. desvoltat, muncește din convingere. Camarad desăvârșit. Simțul onoarei și curajul răspunderii f. desvoltat. Devotat instrucției, capabil de orice sacrificiu, patriot desăvârșit. Leal, demn și moral. Integru. Modest, cu manieri alese. Duce o viață exemplară. Conduită ireproșabilă, f. agreiat în societate. Sincer, drept, apreciază just subalternii. V. Îndeplinirea serviciului: Batalionul fiind nou înființat, maiorul Hanus a avut de luptat cu multe greutăți. Slaba încadrare de ofițeri activi, lipsa diferitelor materiale au pus probleme grele de rezolvat. Datorită muncii, spiritul său organizator și priceperii sale toate greutățile au fost învinse atât în domeniul instrucției cât și cel al administrației. Astăzi, Batalionul se prezintă cât se poate de bine din toate punctele de vedere. În Batalionul 14 V.M. domnește un spirit sănătos de corp. Din punct de vedere al administrației nu există deosebiri față de un batalion vechiu. În subperioada companiei și batalionului ca director de exercițiu, maiorul Hanus a dovedit că are deosebite calități de f. bun instructor. La aplicațiuni a comandat detașamentul de arme combinate, dovedind solida sa pregătire profesională pentru gradul superior și deosebit simț tactic. În lucrările de organizarea terenului am constatat că apreciază f. just terenul. Foarte punctual la serviciu. VI. Relațiuni diferite: N-a fost pedepsit. N-are defecte sau pasiuni. Este un pasionat al sporturilor, pe care le practică în timpul liber. Pe anul 1939/940 a fost carcterizat „Merită a înainta la alegere”. VII. Concluzii: Ofițer f. bun, de nădejde, cult și f. bine educat care face cinste oștirii. VIII. Propuneri: Îndeplinind condițiunile de*

vechime și stagiul îl propun „merită a înaintea la alegere” la gradul de Lt. Colonel⁹⁰.

Comandantul Brigăzii 4 Mixtă Munte, generalul de brigadă Nicolae Pălăngeanu consemnează: *A luat comanda unui batalion de formație nouă, pentru care a muncit enorm, cu râvnă, metodă și pricepere și fără ajutoare calificate (șefi de servicii) și a izbutit ca sub raportul administrativ să ajungă la nivelul vechilor batalioane V.M. S-a ocupat intensiv și de aproape de instrucția și disciplina batalionului său dând cele mai frumoase rezultate. L-am văzut în aplicațiile pe teren și ca director și comandant de detașament și am constatat că posedă f. frumoase cunoștințe militare, pe care le aplică f. judicios. La lucrările de organizarea terenului mi-a făcut dovada că are ochiul just, lucrările date sunt bine amplasate și f. frumos camuflate. A muncit în această direcțiune f. mult. În general, maior Hanus este un foarte bun comandant de Batalion de V.M. Pe activitatea sa se poate conta în orice împrejurare de războiu. Merită a înaintea la gradul de Lt. Colonel la alegere*⁹¹.

Și comandantul Trupelor de Munte, generalul de divizie Artur Phleps notează: *De acord. Acest vrednic maior s-a prezentat ca primul cdt. al noului Batalion V.M. din toate punctele de vedere foarte bine. La inspecțiile făcute în zona de acoperire, Bat. 14 V.M. a făcut un vădit progres în intervalele de inspecții. Maiorul Hanus s-a arătat în domeniul tactic, în organizarea terenului și ca grad la înălțimea cerințelor. Merită a înaintea „la alegere”*⁹².

În baza Î.D.R. nr. 1842 din 4 iunie 1940⁹³, pe data de 8 iunie 1940 a fost avansat la gradul de locotenent-colonel. Ulterior, în conformitate cu prevederile Î.D.R. nr. 1112 din 16 aprilie 1941, vechimea în grad i-a fost rectificată la 31 octombrie 1939.

În urma tragicelor evenimente de la frontiera de Est a României, soldate cu Ultimatul sovietic din 28 iunie 1940, străvechile teritorii românești, Basarabia și partea de nord a Bucovinei au fost cedate fără luptă, administrația și armata fiind retrase peste Prut.

În acest grav context, cu implicații politice, sociale și militare, în baza Î.D.R. nr. 2135 din 27 iunie 1940⁹⁴, armata română a fost mobilizată. Efectivele brigăzii se aflau dispuse în raionul Baia Mare-Tg. Lăpuș-Cavnic, pentru ca, după 5 iunie 1940, să ocupe poziții de luptă între Izvoarele Sucevei și Vișeu de Sus. Situația se va înrăutăți odată cu cedarea nord-

⁹⁰*Ibidem*, ff. 52-54.

⁹¹*Ibidem*, ff. 52-53.

⁹²*Ibidem*, f. 53

⁹³ Monitorul Oficial nr. 130 din 7 iunie 1940.

⁹⁴ Monitorul Oficial nr. 147 bis din 28 iunie 1940.

vestului Transilvaniei, în urma Dictatului de la Viena de la 30 august 1940. În urma acestui trist eveniment, efectivele brigăzii au trebuit să se regrupeze și să retragă din zona Maramureșului spre Bucovina, intrând în dispozitiv de luptă în zona Ciocănești-Valea Putnei-Argestru-Neagra Șarului-Iacobeni-Vatra Dornei. Demobilizarea armatei se va face prin Î.D.R. nr. 3798 din 12 noiembrie 1940 cu intrarea în vigoare la 15 noiembrie 1940.

Pentru perioada 1 noiembrie 1939-31 octombrie 1940, comandantul grupului consemnează: *I. Aptitudini fizice: Înfățișare plăcută. Sănătos și f. rezistent, poate suporta ușor greutățile unei campanii. Încalecă f. bine. Ținută f. îngrijită. Se prezintă cu deosebită prestață în fața frontului. Practică sporturile, f. bun skyor. Aptitudini fizice: foarte bune. II. Aptitudini militare: Cu foarte bune aptitudini în teren. F. energic și cu mult sânge rece. Prevăzător și cu f. mult spirit de inițiativă.*

Hotărât și cu multă voință/ Cu f. mare putere de muncă și perseverent. Concepție clară. Caracter ales. Aptitudini militare: F. bune. III. Capacitate: Foarte inteligent, judecată formată. Metodic în toate acțiunile sale. Cu deosebit spirit de abnegație. Cu memorie f. bună. Posedă o frumoasă cultură generală. Solid pregătit din punct de vedere profesional. Capacitate: F. capabil. IV. Educația militară: Diciplinat din convingere. A instruit în acest sens ofițerii de sub comanda sa cu rezultate f. bune. F. autoritar se impune ofițerilor pe care îi pregătește din punct de vedere moral și profesional în cât se poate de bune condițiuni. Datorită muncii și priceperii a învins greutățile în domeniul administrației reușind să dea trupei întotdeauna o hrană bună și consistentă. Deasemenea animalele au fost bine hrănite și întreținute. A depus toată grija în întreținerea armamentului, materialelor și efectelor. A luat măsuri de repararea efectelor și mai ales a bocancilor cari din cauza terenului și intemperiilor atmosferice (plouă aproape continuu) au suferit f. mult. Deasemenea a reparat și confecționat panerele necesare de care batalionul a avut deficit, asigurând aprovizionarea companiilor pe poziție în cele mai bune condițiuni. Pe timpul perioadei 27 iunie-15 iulie 1940 și pe timp când ne-a fost răpit o parte din Ardeal, a fost tot timpul în mijlocul trupei și s-a străduit ca moralul ofițerilor și trupei să fie la înălțimea situației și a reușit pe deplin. În batalion domnește un spirit de corp sănătos. VI. N-a fost pedepsit. N-are defecte sau pasiuni. Este un excelent ofițer de munte care practică toate sporturile necesare ofițerului de munte. VII. Concluzii: Ofițer foarte bun. VIII. Nepropozabil⁹⁵.

Comandantul brigăzii, generalul Pălăngeanu notează: *Un ofițer foarte rezistent. Foarte bun skior și călăreț. Foarte bune aptitudini fizice.*

⁹⁵ Memoriu, ff. 55-56.

Curajos și energic. Disciplinat și devotat serviciului, arătând bune aptitudini militare. Cu frumoase cunoștințe militare și generale. Inteligent. În general un ofițer capabil. Unitatea sa (ofițeri și trupe) este bine pregătită sub raportul instrucției și disciplinei și bine administrată. A asigurat apărarea pe malul drept al Văii Vișeuului (granița rusă), stabilind un judicios plan de foc, deși pe un front foarte întins. În timpul retragerii, a avut tot timpul trupa în mână, dând dovadă de energie. Își îndeplinește bine serviciul. Ofițer moral. În concluzie, un ofițer bun, nepropozabil⁹⁶. Și comandantul Corpului de Munte, generalul de divizie Corneliu Savu notează: De acord. Lt. Col. Hanus a comandat batalionul de munte din toate punctele de vedere bine, având rezultate bune. Organizarea apărării și sectorul muntos din Maramureș a fost bine concepută. Are o pregătire profesională bună. Judecă cu mult calm și sânge rece. Bun instructor și foarte bun ofițer de munte. S-a îngrijit bine de om, animal și material. În concluzie un bun ofițer superior de munte. Nepropozabil⁹⁷.

În baza Î.D.R. nr. 1798 din 21 iunie 1941⁹⁸ a fost mobilizat, odată cu intrarea României în război, pentru eliberarea teritoriilor ocupate de U.R.S.S. în urma Ultimatumului din vara anului 1940. Într-o primă fază, brigada a acționat în zona Tomnatic-Șipotele Sucevei, pentru ca, mai apoi, după 5 iulie 1941, să acționeze pe direcția Ciudeia-Cernăuți, efectivele brigăzii atingând Prutul în seara zilei, pentru ca la 8 iulie să contribuie decisiv la eliberarea Hotinului. Ulterior, Brigada a fost introdusă în primul eșalon al Corpului de Munte, între Colonia Vișnievo și Voloșcova. Lupte grele s-au dus între 17-19 iulie 1941, în zona Ojeva, brigada reușind să forțeze Nistrul la 19 iulie 1941.

Efectivele brigăzii au trecut la urmărirea inamicului spre Bug, ulterior spre Nipru între 20-31 august, intrând în dispozitiv de apărare. Ulterior, a trecut Niprul pe la Berislav, la 18 septembrie, fiind dirijată spre Baiki, pentru ca mai apoi să se acopere de o glorie nepieritoare în grelele lupte de la Bolșoia și Malaia Belozerka, între 24-30 septembrie 1941. Suferind pierderi grele, brigada urma să fie trimisă în țară pentru refacere, începând cu 9 noiembrie, dar nevoi operative, au făcut ca ordinul să fie contramandat, la 19 noiembrie 1941, fiind dirijată spre Crimeea, concentrându-se în zona Simferopol-Bitak-Alușta, luptând împotriva partizanilor din Munții Iaila.

În Foaia calificativă pentru perioada 1 noiembrie 1940-31 octombrie 1941, colonelul Albustin notează: *I-IV: Mențin în totul aprecierea de anul*

⁹⁶*Ibidem*, f. 55.

⁹⁷*Ibidem*,

⁹⁸ Monitorul Oficial nr. 145 din 22 iunie 1941.

trecut. Lt. Col. Hanus a dovedit pe câmpul de luptă că merită această apreciere cu prisosință. V. Îndeplinirea serviciului: A pregătit ofițerii și trupa batalionului în cele mai bune condițiuni pentru războiu. Ofițerii și trupa au fost f. bine instruiți din punct de vedere moral și profesional. În Bucovina, în regiunea Cârlibaba, a organizat f. bine poziția și lucrările de adăpostire a oamenilor și animalelor. Activitatea ofițerului în războiul contra Rusiei Sovietice până la 31 oct. 1941: În bătălia Bucovinei 22 iunie-9 iulie 1941. La nord de Cârlibaba în primele zile ale războiului, a executat incursiunile la Sărata și Tomnatic, respingând forțele sovietice din Sărata, pricinuiindu-i pierderi. În acțiunea de urmărire a inamicului a acționat pe valea Putilei până la Sviatyn, curățând regiunea rămășițele armatei sovietice. A condus batalionul în urmărirea inamicului dintre Nistru și Bug (21 iulie-21 august). În bătălia Niprului a condus batalionul. Pe timpul marșului între Bug și Nipru 19-31 august. În defensivă depe Nipru a luat parte la luptele dela Sablukowka-Ketscharowka, unde a dat contraatacul respingând inamicul peste Nipru cu pierderi mari și recucerind satul Sabluhowka. În operațiunile de trecerea Niprului și marșul spre Est (15.IX-23.IX). În Bătălia de la Marea de Azov, 24 sept.-2 oct. a luat parte la luptele dela Balki-Belozorka, contraatacând în ziua de 25 sept. și respingând inamicul care pătrunsese în poziție. În ziua de 26 și 27 septembrie a rezistat dârz, fiind la un moment dat încercuit de un inamic în forțe mult superior, cu sânge rece a luat măsuri și a spart încercuirea salvând batalionul. Pe timpul contraofensivei și urmărirea inamicului spre Est între 3-7 oct. a luat parte la luptele nord Tigenhegen cât și la luptele de încercuirea și distrugerea inamicului dela nordul Mării de Azov 8-10 octombrie 1941. În toate aceste operațiuni Locot. Colonel Hanus a condus batalionul cu deosebită pricepere, conducând batalionul din izbândă în izbândă. Totdeauna în fruntea batalionului a fost pildă și exemplu subalternilor și trupei, sfidând moartea și stând dârz și neclintit în fața inamicului. Pentru fapta de arme a fost decorat cu Coroana României cu spade și panglica de Virtute Militară în gradul de ofițer și propus pentru Crucea de Fier. În concluzie: Lt. Col. Hanus a condus batalionul pe câmpul de luptă în cele mai bune condițiuni și este capabil de a comanda regimentul în operațiuni de războiu. Ofițer foarte bun. VIII. Propunere: Îndeplinind condițiunile L.Î.A. și Ordinului General nr. 160/941 îl propun a fi admis la cursul de informație pt. comanda de regiment⁹⁹.

Comandantul Brigăzii 4 Mixtă Munte, generalul de brigadă Gheorghe Manoliu notează: De acord cu aprecierile cdt. său de Grup. Lt. Col. Hanus s-a purtat tot timpul campaniei ca un adevărat viteaz

⁹⁹Ibidem, ff. 57-58.

comandant. A luat parte la toate luptele grele duse contra Rusiei Sovietice. S-a remarcat în special în bătălia de pe Nipru la Zablukovka și bătălia dela Azov: Malaya Belusovka. Pentru faptele sale de arme a fost decorat cu Ordinul Steaua României cu spade și panglică de Virtute Militară. Propus pt. Ordinul Mihai Viteazu cl. III. În acțiunile din Crimeia a dat dovadă de mult calm și bravură în luptele pt. curățirea Munților Iaila de partizani. În general: un foarte bun comandant de Batalion, calm și de nădejde. Merită a fi admis a urma Cursul de informație și încredința comandă de Grup Vânători Munte (Regiment)¹⁰⁰. Comandantul Corpului de Munte, generalul Gheorghe Avramescu consemnează: De acord cu prea frumoasele aprecieri ale șefilor erarhici. Lt. col. Hanus a comandat Bat. 14 V.M. și a luat parte la luptele grele date de brigadă la Nistru la Nipru și Malaia Beluzorka. Lt. Col. Hanus a dovedit pe lângă eroism, curaj și capacități de comandă și multă destoinicie în cele mai grele situații cum au fost la Nipru și la Marea de Azov, ofițer de nădejde și foarte capabil. Merită a fi admis la curs. Merită a înainta la alegere la împlinirea vechimei¹⁰¹. Generalul de corp de armată Petre Dumitrescu, comandantul Armatei a 3-a, notează: De acord a fi admis la curs¹⁰². În această perioadă, brigada a fost reorganizată, fiind transformată la 15 martie 1942, în Divizia 4 Munte. Pentru perioada 1 noiembrie 1941-30 aprilie 1942, colonelul Albustin notează: I-IV. Mențin notele date anul trecut. V. Îndeplinirea serviciului: A comandant Batal. 14 V.M. cu pricepere și deosebită destoinicie. Pe câmpul de luptă întotdeauna în prima linie, a îmbărbătat prin curajul său, trupa de sub comanda sa. În toate acțiunile Batalionul a fost condus în foarte bune condițiuni de Lt. Col. Hanus, care a dovedit că este un Comandant excelent. Pentru fapte de arme a fost decorat cu: Steaua României în gradul de Ofițer cu panglică de Virtute Militară - O.Z. nr. 108/1942 al Diviziei 4 Munte, pentru luptele dela Feodosia; Crucea de Fier cl. II pentru acțiunea contra partizanilor dela Suat; Ordinul Mihai Viteazul cl. III, pentru luptele dela Bolschia Beloziorca. Batalionul a fost citat prin Ordin de Zi pe Divizia 4 Munte pentru acțiunea contra partizanilor dela Suat. VI. Relațiuni diferite: N-a fost pedepsit. Este bine pregătit pentru comandă de Regiment. Are stagiul pe front de la 22.VI.1941 până în prezent. VII. Concluziuni: Ofițer f. bun. VIII. Propuneri: Pe data împlinirii vechimei în grad, merită a înainta la alegere¹⁰³. Pentru perioada 1 mai-31 octombrie 1942, noul comandant al Grupului 8 Vânători de Munte, colonelul Oscar Honig consemnează: La 1

¹⁰⁰Ibidem, f. 57.

¹⁰¹Ibidem, ff. 57-58.

¹⁰²Ibidem, f. 58

¹⁰³Ibidem, f. 59.

mai 1942 când subsemnatul am luat comanda Grupului 8 V.M., Lt. col. Hanus Mihail, cdt. Batalionului 14 V.M. se găsea cu batalionul pe litoralul Mării Negre pe coasta de sud a Crimeii la Kokdebel. La data de 8 iunie 1942 a fost numit comandantul Grupării tactice „Eni-Sala” pentru paza litoralului în zona Alushta și Kapsichor. În ziua de 12.VIII.1942 a revenit din nou la comanda Batal. 14 V.M. și a luat parte la ultimele acțiuni contra partizanilor până la 26 aug. 1942. Dela 1 sept. până la 22 sept. ofițerul a fost în concediu în țară. Dela această dată și până în prezent se află la comanda Batal. 14 V.M. având în pază un sector pe litoralul Mării Negre la Est de Feodosia. De toate însărcinările avute la paza litoralului și de toate misiunile ce i-au revenit în acțiunile contra partizanilor, Lt. Col. Hanus s-a achitat în mod excepțional. Întotdeauna și în orice împrejurare, ori cât de critică a fost, prezența ofițerului în mijlocul unității sale a fost mult simțită prin exemplul său personal de curaj, abnegație și înalt spirit de jertfă. Prin aceasta Lt. Col. Hanus a dat dovadă că-și iubește foarte mult unitatea sa, pe care o comandă și conduce cu multă pricepere. Ofițerul posedă toate calitățile și este foarte bine pregătit pentru a comanda Regiment. Poate conduce cu mult tact și bazat pe profunde cunoștințe generale și profesionale un corp ofițeresc. În concluzie, Lt. Col. Hanus este un foarte bun ofițer superior și un adevărat caracter de război. Are stagiul la trupă și pe front. Fiind propozabil îl propun: „Merită a înainta la alegere”¹⁰⁴.

Comandantul diviziei, generalul Manoliu notează: Mențin în întregime frumoasele aprecieri ce se fac acestui vechi vânător de munte. Răbdător, calm își conduce Batalionul său prin autoritatea sa personală. A luat parte la toate acțiunile f. grele contra bandelor de partizani din Munții Iaila, unde prin manevrele de încercuire excelente a dat cele mai frumoase rezultate. A trebuit contrar dorinței sale, repaetate, să-l las comandantul trupelor însărcinate cu paza litoralului, iară batalionul său sub o altă comandă să ia parte în Bătălia de la Sevastopol unde s-a distins. Concluzii: F. bun cdt. de Batalion. Propuneri: Merită a înainta la gradul de Colonel la alegere și încredința comanda de Grup sau Regiment Infanterie¹⁰⁵. Generalul Avramescu, consemnează: De acord cu notele primite dela șefii săi erarhici. A comandat Bat. 14 V.M. pe țărmul Mării de Azov. A luat parte la operațiunile contra partizanilor din munții Iaila și la operațiunile dela bătălia dela Sevastopol unde s-a distins prin comanda energică cu rezultate foarte bune. a dovedit capacitate excepțională în comandă. Îl calific de

¹⁰⁴Ibidem, ff. 60-61.

¹⁰⁵Ibidem.

*foarte bun comandant de batalion. Merită a înainta la alegre. Merită a i se încredința comanda de Grup de V.M. sau regiment*¹⁰⁶.

În Foaia calificativă pentru perioada 1 noiembrie 1942-31 octombrie 1943, colonelul Honig consemnează: *I. Aptitudini fizice: Sănătos și rezistent. Poate suporta greutățile campaniei. Cu foarte bune aptitudini fizice. II. Aptitudini militare: Energic, calm și foarte disciplinat. Cu foarte mult spirit de inițiativă. Hotărât și perseverent. Bun camarad. Cu foarte bune aptitudini militare. III. Capacitate: Foarte inteligent cu judecată sănătoasă. Cultură generală și profesională bine formate. Foarte capabil. IV. Educație militară: Cu simțul datoriei bine format. Autoritar și cu prestigiu. Model în ceea ce privește: onoarea, cinstea, moralitatea și demnitatea. Modest și cu foarte frumoase maniere. Moral. V. Îndeplinirea serviciului: Comandantul Bat. 14 V.M. care era în situația operativă în paza coastei Mării Negre în sectorul „Cap Tschauda-Durande” în Crimeea (Peninsula Kertsch). Organizarea apărării a fost realizată cu multă pricepere, grație profundelor cunoștințe profesionale a ofițerului. În organizarea punctelor de sprijin, s-a putut observa că ofițerul are mult simț tactic și mai ales ochiul câmpului. A format ofițerii și trupa cu multă pricepere și a dat dovadă că posedă toate calitățile și este foarte bine pregătit pentru gradul de colonel și comanda Regimentului. În ziua de 14 august 1943 fiind bolnav a fost evacuat la Spitalul de campanie nr. 7. VI. Relațiuni diferite: N-a fost pedepsit. VII. Concluziuni: Lt. Colonel Hanus Mihail este un foarte bun ofițer superior, căruia merită a i se încredința comanda unui Regiment sau Grup Vânători Munte. VIII. Propuneri: Îndeplinind stagiul cerut de lege și vechimea în grad, îl propun; Merită a înainta la alegere”¹⁰⁷. Pentru perioada 1 noiembrie 1942-15 aprilie 1943, comandantul diviziei, generalul Manoliu notează: *Activitatea Lt. Col. Hanus în calitate de cdt. al Bat. 14 V.M. se caracterizează astfel: A menținut aceleași excelente calități și aprecieri din trecut. Cdt. de mare nădejde i s-a încredințat sectorul cel mai greu: fără comunicații, izolat și mai ales expus încercărilor de debarcare din zona Est Feodosia. A pus toată energia în organizarea că însuși cdt. subsectorului colonelul german Hutsch a avut întotdeauna numai cuvinte de laudă la acest brav comandant. Trupa sa, grație prezenței sale, s-a bucurat de un moral foarte ridicat. Toate încercările de debarcare au fost sângeros și cu mare succes respinse: Lt. Col. Hanus un încercat cdt. și-a condus contraatacul cu toată vigoarea. Concluzii: Un viteaz, de nădejde și încercat cdt. de care am fost totdeauna f.**

¹⁰⁶*Ibidem.*

¹⁰⁷*Ibidem*, f. 49.

mulțumit. *Propuneri: Cavaler al Ordinului Mihai Viteazul merită prin excepție să fie înaintat la gradul de Colonel la alegere*¹⁰⁸.

Pentru perioada 15 aprilie-5 octombrie 1943, cel care va urma la comanda diviziei, generalul Tudorancea Ciurea notează: *Foarte rezistent, poate duce greutățile campaniei, lucru dovedit de altfel până acum. Energic, cu multă autoritate și prestanță, hotărât și perseverent. Inteligent și cu o judecată clară. Muncitor și f. devotat serviciului pe care îl prestează din convingere. F. bine pregătit profesional. F. disciplinat și cu o aleasă educație ostășească. A comandat Batalionul 14 V.M. în sectorul de apărare pe litoralul Mării Negre în Peninsula Kertsch (Crimeia). Lucrările de organizarea terenului, ca și planul de foc și intervențiile în acțiune, f. bine întocmite. În ansamblul de pregătirea apărării în sectorul Divizie, batalionul său a fost primul care în planul de apărare și evidenția concepția și materializarea ei ideală, pentru care a fost dat de exemplu pe Divizie. Gospodar desăvârșit și cu o grijă deosebită și de toate zilele pentru trupă, animale, armament și toate materialele batalionului. A dat dovada de f. bun comandant de pricepere în conducere, lucru care mă îndreptățește să afirm că va fi un foarte bun comandant de grup de vânători de munte sau de regiment infanterie. Este un ofițer foarte bun și de nădejde și care se achită cu laudă de însărcinările ce le-ar primi. Are vechimea în grad și stagiul la trupă și pe front. Merită a înainta la alegere la gradul de colonel*¹⁰⁹.

În conformitate cu Ordinul Ministerului de Război-Direcția Personalului nr. 92.386 din 7 octombrie 1943, pe data de 12 octombrie 1943 a fost numit la comanda Regimentului 8 Infanterie, care îndeplinea misiuni de pază la Smerinka, în Transnistria, iar în conformitate cu Ordinul Ministerului de Război nr. 128.280 din 1943, începând cu 10 decembrie 1943 a fost pus la dispoziția Corpului 5 Armată, pentru ca, ulterior, să fie numit la comanda Regimentul 16 Dorobanți Baia „Mareșal Iosif Pilsudski” din Fălticeni.

Pentru perioada 5-31 octombrie 1943, comandantul Diviziei 5 Infanterie, generalul Grigore Nicolau consemnează: *Prezentat la comanda R. 8 D[orobanți] în ziua de 8 octombrie 1943. Lt. Col. Hanus s-a pus imediat la curent cu situația regimentului din toate punctele de vedere. A activat continuu pentru a îmbunătăți în special instrucția și a reușit în bună măsură să obțină rezultate bune. S-a interesat de aproape de situația oamenilor detașați pe frontieră, inspectând la fața locului și luând măsuri judicioase de îndreptarea neajunsurilor. S-a ocupat de bunăstarea efectelor de tot felul și materialelor din regiment. Instrucția ofițerilor a fost bine*

¹⁰⁸*Ibidem*, f. 62.

¹⁰⁹*Ibidem*, f. 63.

*organizată și rezultatele au fost bune. Cu ocazia inspecțiilor ce am făcut în regiment, am constatat un progres remarcabil față de trecut. Lt. Col. Hanus a dat suficiente probe că este un f. bun comandant de regiment, dornic de a realiza cât mai mult și cât mai bine. Mi-a fost de un real folos pe zonă, convingându-mă că pe dânsul se poate conta în împrejurări grele. Are vechimea și îndeplinește condițiunile de stagiu și capacitate. Pe front s-a comportat f. bine, obținând aprecieri elogioase. Pe aceste considerațiuni mențin propunerile ce i se fac. Merită a înainta la alegere la gradul de colonel și a i se încredința comandă de regiment*¹¹⁰.

În conformitate cu prevederile Î.D.R. nr. 617 din 22 martie 1944¹¹¹, a fost avansat la gradul de colonel pe data de 24 martie 1944 cu vechimea de la 31 octombrie 1943. În luna martie 1944, trupele sovietice au intrat în nordul Moldovei, ceea ce a făcut ca situația frontului să devină foarte grea pentru trupele româno-germane. În această situație, s-au luat măsuri de redresare a situației și inițierea de contraatacuri pentru stoparea ofensivei. Cele mai grele lupte s-au dus în zona Iași-Pășcani-Podul Iloaei-Stânca Roznovanu. În aceste condiții, s-a organizat Detașamentul „Colonel Hanus”, compus din Batalionul 2 din Regimentul 16 Dorobanți Baia „Mareșal Iosif Pilsudski”, o secție de tunuri anticar și două baterii din Regimentul 64 Artilerie, cu misiunea de a interzice pătrunderea trupelor sovietice pe direcția Sculeni-Stânca-Copou. Încercând să ocupe o poziție de apărare în zona Stânca, detașamentul a fost puternic atacat de trupele sovietice și respins cu pierderi extrem de grele în zona Dealul Budăiul Împutit, cota 162, la sud de Jijia, din el rămânând doar două plutoane. La 1 aprilie 1944, detașamentul întărit cu o companie din rezerva regimentului, a contraatacat, acțiunea fiind oprită de trupele sovietice. S-a reușit doar ocuparea, pentru o scurtă perioadă, a Castelului Roznovanu, la sud de Dealul Stânca. Ulterior, Detașamentul „Colonel Hanus” a intrat în subordinea operativă a Diviziei 24 Motorizată germană. În zilele următoare, situația a cunoscut o anumită acalmie, desfășurându-se doar acțiuni punctuale, de mai slabă intensitate, pentru ca, după 20 aprilie 1944, efectivele au fost retrase în vederea reorganizării. Din păcate, pierderile trupelor române au fost extrem de mari, însuși colonelul Hanus fiind grav rănit. Evacuat la un spital de campanie, apoi în zona interioară, cu toate eforturile medicilor, ofițerul a încetat din viață la 12 iulie 1944.

Pentru actele de eroism săvârșite pe câmpul de luptă și pentru spiritul de jertfă, în conformitate cu Î.D.R. nr. 2451 din 3 august 1945¹¹²,

¹¹⁰*Ibidem*, f. 64.

¹¹¹ Monitorul Oficial nr. 71 din 24 martie 1944.

¹¹² Monitorul Oficial nr. 178 din 8 august 1945.

colonelului Hanus Mihail i s-a acordat gradul de general de brigadă post-mortem, pe data de 12 iulie 1944, data decesului.

De-a lungul carierei sale, pentru activitatea desfășurată și pentru faptele de eroism săvârșite, a fost decorat cu numeroase ordine și medalii, românești și germane: Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Cavaler cu panglică de „Virtute Militară” (Î.D.R. nr. 1659 din 3 iul. 1918)¹¹³, Medalia „Crucea Comemorativă a războiului 1916-1918” (Î.D.R. nr. 1744 din 8 iul. 1918), Medalia „Victoria în Marele Război pentru civilizație 1916-1920” (în baza Î.D.R. nr. 3390 din 20 iulie 1921), Ordinul „Coroana României” în grad de Ofițer (Î.D.R. nr. 4768 din 14 nov. 1922)¹¹⁴, Furajera Ordinului „Mihai Viteazul” (Decizia Ministerială nr. 360 din 4 iul. 1933)¹¹⁵, Medalia „Ferdinand I” (Î.D.R. nr. 1218 din 25 mai 1936), Semnul onorific pentru 25 de ani în armată (Î.D.R. nr. 3414 din 31 dec. 1936)¹¹⁶, Medalia „Centenarul Regelui Carol I” (Î.D.R. nr. 1915 din 9 mai 1939), Ordinul „Steaua României” în grad de Cavaler (Î.D.R. nr. 1905 din 8 iun. 1940)¹¹⁷, Ordinul „Coroana României” cu spade în grad de Ofițer cu panglică de „Virtute Militară” (Î.D.R. nr. 2569 din 1 sept. 1942), Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a, *pentru avântul cu care a contraatacat pe inamic în ziua de 3 septembrie 1941, în fruntea a două companii, în luptele de pe Nipru (regiunea Ssablu Kovka), precum și pentru bravura de care a dat dovadă în contraatacul din ziua de 26 septembrie 1941, în luptele de la Est de Nipru. În ziua următoare rezistă cu dârzenie pe poziție contra unui inamic superior ca număr executând o serie de contraatacuri cu rezerva sa, pentru a zădărnici intenția inamicului de a-i încercui batalionul.* (Î.D.R. nr. 2040 din 16 iul. 1942)¹¹⁸, Ordinul „Steaua României” cu spade în grad de Ofițer cu panglică de „Virtute Militară”, *pentru fapte de arme săvârșite în războiul contra Rusiei Sovietice în anul 1941.* (Î.D.R. nr. 668 din 12 mart. 1943)¹¹⁹ cu „Frunze de Stejar” (Î.D.R. nr. 446 din 11 febr. 1946)¹²⁰, Crucea de Fier clasa a II-a (1941), Medalia „Cruciada împotriva bolșevismului” (în baza Decretului-Lege nr. 1014 din 1 aprilie 1942), Medalia „Scutul Crimeei” (1942), Medalia „Războiul de iarnă”, germană (1942) și Ordinul „Crucea Libertății”, finlandez (1944).

¹¹³ Monitorul Oastei nr. 138 din 2 august 1918.

¹¹⁴ Monitorul Oficial nr. 183 din 21 noiembrie 1922.

¹¹⁵ Monitorul Oficial nr. 153 din 7 iulie 1933.

¹¹⁶ Monitorul Oficial nr. 64 din 18 martie 1937.

¹¹⁷ Monitorul Oficial nr. 131 din 8 iunie 1940.

¹¹⁸ Monitorul Oficial nr. 179 din 4 august 1942.

¹¹⁹ Monitorul Oficial nr. 108 din 11 mai 1943.

¹²⁰ Monitorul Oficial nr. 130 din 7 iunie 1946.

***A FORGOTTEN HERO –
BRIGADIER GENERAL POST MORTEM MIHAIL HANUS***
-abstract-

Key Words: First World War, interbellum period, Mountain Corps.

The Brigadier General Mihail Hanus (1895-1944) saw the combats of the First World War and during the interbellum period, he served the Mountain Corps, becoming a very good skier. He saw the combats of the Eastern Front, on order of a battalion on Mountain Corps and then on order of a Infantry Regiment, being awarded with the „Mihai Viteazul” Order, for his exceptional war services. He distinguished himself in the battles of Northern Bukovina, in the battles between Nistru and Bug, in the Northern Azov Sea and Crimeea. He died in service in the battles for defending Moldavia, against the attacks of the Soviet Troops, being promoted to the rank of Brigadier General post-mortem.